

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Devintieji metai

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical

Adelaide, 1956 m. balandžio/April 30 d. Kaina/Price 1/9

Nr. 9(198)

AMERIKOS NUSISTATYMAS TVIRTAS DĖL PAVERGTŲ TAUTŲ IŠLAISVINIMO

JAV-bių prezidentas D. Eisenhoweris, kalbėdamas Amerikos spaudos leidėjų kongrese, pareiškė, kad Sovietų Rusijoje, nors vadovaujantieji asmenys ir pasikeitė, tačiau vistiek viešpatauja diktatūra ir jokių pakitimų nei vidaus nei užsienio politikoje iki šiolei neįvyko, nors Stalino asmuo ir jo politika yra pasmerkti.

Prezidentas pažymėjo, kad kol Sovietų Rusija neatstatys okupuotųjų Rytų Europos kraštų laisvės ir kol nebus suvienyta demokratiniais rinkimais Vokietija, tol Vakarų tautos turi būti gerai apsiginklavusios ir pasiruošusios sutikti galimus netikėtumus iš Sovietų Rusijos pusės. Tik po to, kai Sovietų Rusija atsitrauks į savo prieškarines ribas, pasaulis galės laisviau atsikvėpti ir pagalvoti apie nusiginklavimą.

JAV-bių politika pavergtųjų atžvilgiu, — pažymėjo prezidentas, — lieka nepakitėjusi kaip buvusi. JAV-bių vy-

riausybė dės visas pastangas, kad visos pavergtos tautos būtų išlaisvintos.

Toliau Prezidentas pažymėjo, kad JAV-bės dės visas pastangas išsaugoti taiką Artimuosiuose Rytuose.

Šitas prez. Eisenhowerio aiškus pasisakymas dėl Amerikos politikos, matomai, padarytas kaip tik tuo laiku, kada Kremlius diktatoriai kalbasi su Anglijos min. pirm. Sir Edenu. Jiems neturi kilti abejonės dėl Amerikos politikos.

Pavergtieji kraštai tokį aiškų Amerikos nusistatymą gali tik sveikinti, nes tai duoda vilčių, kad kada nors vistiek bolševikų okupacija baigsis.

IZRAELIUI ATEINA SUNKIAUSIOS DIENOS

Izraelio min. pirm. David Ben-Curion, kalbėdamas Izraelio nepriklausomybės dienos proga, pareiškė, kad Izraeliui ateina pačios sunkiausios bandymo dienos, kokios bet kada yra buvusios. Apginklavimas Egipto ir kitų arabų tautų ir Vakarų valstybių trukdymas apsiginkluoti Izraeliui sukuria padėtį, kad žydai gali būti išpjauti jų pačių žemėje, kaip Hitlerio viešpatavimo laikais Vokietijoje ir okupuotuose kraštuose. Didžiosios Vakarų tautos stengiasi nusiplauti rankas, tačiau kiekvienam yra aišku, kad karas Egipto su Izraeliu grėsia viso pasaulio taikai.

Šia proga pastebėtina, kad istorija mėgsta šposus. Juk žydai buvo didžiausi komunizmo ramsčiai tiek Rusijoje, tiek ir jos okupuotuose kraštuose. Dabar gi rusai - komunistai stato ginklus žydų priešams, kad juos išžudytų. Gražus atsidėkojimas.

Egiptas ir Izraelis pasirašė Taikos Deklaraciją

Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui spaudžiant, Egiptas ir Izraelis pasirašė Taikos Deklaraciją, pagal kurią abi pusės pasižada vieni kitų nešaudyti ir atitarkti visus karinius dalinius, kurie daugiau ar mažiau yra įsibrovę į priešingą teritoriją. Nors tokia deklaracija kai kieno sutikta su pasitenkinimu, tačiau vertinama labai skeptiškai dėl jos patvarumo. Ir, iš tiesų. Dar nepraslinkus nė 24 valandoms nuo jos pasirašymo, Egiptas jau paskelbė, kad Izraelis vėl pažeidė Egipto teritoriją, gi Izraelis tuo pačiu kalta Egiptą. Aišku, ši deklaracija gali būti tik trumpos paliaubos, bet ji nepašalina tų priežasčių, dėl kurių karo pavojus egzistuoja.

Anglija varoma iš Ceilono

Laimėjus parlamento rinkimus Ceilone kairiųjų partijai, kuri siekia visišką Ceilono nepriklausomybę, naujasis min. pirm. Bandanaratike pareiškė, jog visos britų karinės bazės turi palikti Ceiloną, nes suvereninės valstybės teritorijoje negali būti jokių svetimų karinių bazių. Toliau jis pareiškė, kad nėra jokio pavojaus komunistiniam perversmui Ceilone, tačiau Kremlius vada būtų mielai sutikti, jeigu jie atvyktų į Ceiloną.

Apskritai, britų bazės Azijoje pamažu išstumiamos ir jų dalis turės išsiųsti jau Australijos pakraščiuose.

* Melbourne ir Hobarte susekta apyvartoje netikrų 5 svarų banknotų. Jų ypač daug paleista į apyvartą Melbourne. Prekybininkai pradėjo atsiskaikinti priimti penkių svarų banknotus. Tą pat dabar daro ir tarnautojai bei darbininkai, nes bijo, kad negatų netikrų penksvarinių ir neturėtų nuostolio. Policija kol kas dar nesusekė pa-dirbėjų.

PALEISTAS KOMINFORMAS

Iš Maskvos oficialiai paskelbta, kad likviduotas Kominformas, kurio užduotis buvo derinti ir gyvinti komunistinių partijų veiklą visame pasaulyje. Pravda sako, kad nuo šiol kiekvienos valstybės komunistų partija veiks savistoviai ir sieks įgyvendinti komunistinę normalią raidą per parlamentus, kai laimės daugumą. Bet Pravda tvirtina, kad Kominformo likvidavimas dar nereiškia, jog bus susilpninta komunistinė veikla užsieniuose.

Toks Maskvos žygis užsieniuose vertinamas labai skeptiškai. Nors Kominformas oficialiai ir likviduotas, tačiau ryšiai su užsienio komunistų partijomis ir jų instruktavimas bus vykdomas tiesiai iš Kremliaus kitokia priedanga. Atseit, pakeitimas tik išorinis, bet ne esminis.

Reikalavimas išduoti imigrantą atmetas

Jugoslavijos vyriausybė, remdamasi kažkada sudaryta sutartimi, paprašė Australijos vyriausybę išduoti Jugoslavijos buvusį pilietį Bogoliub Rancic, kuris dabar jau yra Australijos pilietis. Jugoslavijos vyriausybė tvirtina, jog Rancic pavogęs ar išėikvojęs prieš kiek ten metų apie 1000 svarų valstybės pinigų ir todėl turis būti grąžintas ir perduotas jugoslavų teismui.

Pagal šį reikalavimą Australijos teismo įsakymu Rancic buvo sulaikytas. Tačiau Australijos vyriausybė kategoriškai atmetė jugoslavijos reikalavimą teisingai nurodžiusi, kad ir bet kokius imigrantų kaltinimus, kurie ateina iš anapus geležinės uždangos, reikia labai atsargiai žiūrėti, nes visi tie kaltinimai turi politinį aspektą. Po vyriausybės sprendimo teismas nutarė Rancicą paleisti.

Ši byla sukėlė didelį susijaudinimą ne tik jugoslavų eilėse, bet ir kitų iš už geležinės uždangos imigrantų tarpe. Mat, bolševikinės vyriausybės, norėdamos sudoroti nepakenčiamus asmenis, visada gali išrasti "kriminalinį nusikaltimą" ir reikalauti imigrantą išduoti. Tačiau tvirtas ir teisingas Australijos vyriausybės sprendimas parodė, kad raudoniesiems ir šis triukas nepavyko ir nepavyks.

Pats Rancic, paleistas iš kalėjimo, pareiškė spaudos atstovams, kad tai naujas Kremliaus metodas įnešti sąmyšį ir nepasitikėjimą vyriausybe į imigrantų eiles. Kai Maskvos šnipinėjimo tinklas Australijoje buvo aplikviduotas dėka Petrovo išdavimui, tai Maskva dabar ieško naujų būdų išplėsti savo ardomąją veiklą.

Rancic buvo sutiktas minios jugoslavų ir kitų imigrantų, kurie triukšmingai jį sveikino ir dėkojo Australijos vyriausybei už jos teisingą sprendimą.

Tikros Stalino nuvertinimo priežastys

* Vladimir Petrov, kuris prieš kurį laiką išdavė Sovietų Rusijos šnipinėjimo tinklą Australijoje ir pats dabar gyvena Australijoje, ryšy su Stalino "nuvertinimu" pareiškė spaudos atstovams, jog tokio nuvertinimo priežasties reikia ieškoti ne užsienio politikos posūkyje, bet grynai viduje. Dabartiniai valdovai nori sustiprinti savo padėtį masių akivaizdoje, kurios pradeda reikšti savo nepasitenkinimą dėl nuolatinio skurdo. Lengviausiai tai padaryti suverčiant kaltę jau kračiausiam kovas Stalinui. Naujieji valdovai, Petrovo nuomone, yra nė kiek ne kitokie, nes gi ir Stalino laikais jie visi užėmė aukštus postus.

* 1950 metais pabėgęs į Sovietų Rusiją italų kilmės britų mokslininkas, atomo specialistas, Pontecorvo, pasirodė, dirba viename atominių tyrinėjimų institute netoli Maskvos.

Trumpai

* Inžinierių konvencijoje Camberroje Mr. Mullet, Pietų Australijos Elektros Tresto atstovas, pareiškė, jog planuojama plačiu mastu panaudoti vėjo jėgą gaminti elektros srovei. Vien tik Pietų Australijoje tokiu būdu būtų pagaminta apie 10.000 milijonų kilovatų, kurios savikaina būtų apie trečdalis peno už kilovat-valandą.

* JAV-bės oficialiai prisijungė prie Bagdado Pakto Kovai su Subversyvine Veikla Komiteto, o taip pat įstojo į to pakto ekonominę tarybą. Šis JAV-bių sprendimas buvo padarytas pusi-baigus keturių dienų Bagdado Pakto tautų konferencijai Teherane. Buvo pripažintas būtinas reikalas sustiprinti Bagdado Paktą. Tam Paktui priklausė Anglija, Pakistanas, Persija, Irakas ir Turkija, gi dabar jau jungiasi ir JAV-bės.

* Rusų moterys Maskvoje tiesiog užplūdo mados namus, kur buvo rodoma britų mados ir medžiagos. Deja, pirkti nieko nebuvo galima, tik pasižiūrėti.

* JAV-bių karo laivynas gavo superlėktuvnešį Saragota, kuris turi pačią galingiausią puolamąją jėgą visame Amerikos laivyne. Laivas įrengtas nepaprastai moderniškai ir su visais galimais patogumais jūrininkams.

* Alžyre be paliovos eina labai smarkios kovos tarp prancūzų kariuomenės ir partizanų. Vien balandžio 24 dieną kovose užmušta 192 partizanai, o prancūzų žuvo 13 ir sužeista 5.

* Britų archeologas dr. Walter B. Emery atrado dykumoje, apie 20 mylių nuo Cairo, Egipto karalienės Her Nit kapą, kurio amžius siekia apie 5000 metų. Karalienė priklausė pirmajai Thinite faraonų dinastijai.

* Woomeroje (S. A.) bandymų metu sprogo vairuojamasis svedinys ir sunkiai sužeidė šešis mokslininkus bei inžinierius, o keliolika buvo lengvai sužeisti. Bandymų vadovas, mokslininkas James Edward Lister, anglas, mirė ligoninėje nuo žaizdų.

* Forbes miestelyje (apie 250 mylių nuo Sydnėjaus) balandžio 20 dienos vakare pradėjo "lyti žuvis". Mat, pelikanams, matomai, gerokai pavyko "žuvininkystė", kad jie pradėjo mėtyti iki pusės svaro žuvis mieste. Desėtkai vaikų rinko žuvis gatvėse.

* Britų delegacija iš 19-kos elektros imonių atvyko į Sovietų Rusiją susipažinti su rusų elektros jėgainėmis.

* Britanija pr. metais eksportavo į Sovietų Rusiją prekių už £23 milijonus arba du kartu daugiau negu 1954 m. ir septynis kartus daugiau negu 1951/53 metais. Ir vis dėlto suma labai menka.

* Prez. Eisenhoweris paskyrė gen. Lauris Norstad vyriausiuoju NATO karinių jėgų vadu Europoje vietoje išėinančio į pensiją gen. Gruenterio. Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje gen. Norstad vadovavo Amerikos aviacijai, kuri kovojo su Japonija.

* Viename Italijos kaime žąsinas užmušė vieno ūkininko 32 mėnesių vaiką, kuris žaidė kieme.

* JAV-bių ir Anglijos vyriausybės bendrai pareiškė, kad Indo-Kinijos reikalai jokia tarptautinė konferencija nebus šaukiama. Toks pareiškimas buvo padarytas ryšy su Sov. Rusijos reikalavimu sušaukti 12-kos tautų konferenciją svarstyti balsavimo klausimą dėl Indo-Kinijos suvienijimo. Mat, Pietų Indo-Kinija atmetė tokių balsavimų galimumą, nes komunistų valdomoje šiaurės Indo-Kinijoje laisvų balsavimų negali būti.

* Adelaidėje oficialiai įregistruota Teatro Bendrovė, kuri duos dramos, baletu, operos ir muzikos spektaklius.

* Australijos gyventojų skaičius praėjusiais metais padidėjo 222.897 asmenimis ir pasiekė 9.313.292. Naturalinis prieauglis 125.642 ir imigracija davė 97.255.

KREMLIAUS RAUDONIEJI ANGLIJOJE

Balandžio 18 dieną, po ilgo ir atsargaus pasiruošimo, marš. Bulganinas ir CK komunistų partijos sekretorius Chruščiovas atvyko į Angliją oficialaus vizito. Anglijoje jie išbuvo 10 dienų ir tuo laiku bus vedamos derybos su Anglijos vyriausybe. Spaudoje nurodoma, jog bus paliesti visi tarptautinės reikšmės turį klausimai, jų tarpe atnaujinimas Anglijos-Sovietų Rusijos "draugiškumo" sutarties, kurią bolševikai dar taip neseniai sudraskė, kai Anglija parėmė Vakarų Vokietijos atsiginklavimo reikalą. Taip pat manoma sudaryti prekybos sutartį, nes bus vistiek yra pats svarbiausias faktorius. Tačiau visi pasitarimai einą visai slaptai ir spauda tegali tik spėlioti.

Radijas ir spauda pažymi, kad Anglijos visuomenė sutiko tuodu raudonuosiu Kremliaus viešpačiams labai skeptiškai ir be jokio entuziazmo ženklo. Viešbutis, kuriame jeidu apsistojo, paverstas tikra tvirtove. Būriai policijos budi dieną ir naktį. Jiems važiuojant Londono gatvėmis lydi stiprūs motorizuotos ir iki dantų ginkluotos policijos būriai, apsupę iš visų pusių, kad kas tų "mylimųjų" nenuodėtų.

Pavergtųjų tautų atstovai ir atskiri asmenys iš viso pasaulio kraštų susiuntė tūkstančius telegramų ir laišku Anglijos min. pirm. Sir Edenui, kad jis iškeltų pavergtųjų reiką savo pasikalbėjimuose su raudonaisiais. Ir iš Australijos tokių laišku pasisųsta nemaža. Reikia manyti, kad pavergtųjų balsas tuose pasitarimuose, kaip ir eilėje kitų panašios rūšies konferencijų, nebus keliamas. Viską lemia vadinamoji reali politika, apsiribojant vien tik savais reikalais, o reikalui esant, netgi paaukojant kitas tautas.

Vakarų valstybių sostinėse reiškiamą nuomonę, jog iš tų pasitarimų nereikia laukti nieko pozityvaus, nes komunizmas savo planų neatsisakė ir neatrodo, kad bent artimu laiku atsiskųty.

Rusų povandeninių laivų pavojus

Vyriausias Sjungininkų vadas Europoje admiralas Jerauld Whright pareiškė, kad Sjungininkų susisiekimui per Atlantą šiuo metu didžiausias pavojus gali grėsti iš Sov. Rusijos povandeninio laivyno. Jo nuomone, rusai turi jau apie 400 povandeninių laivų ir kasmet pastato naujų 85.

Žinoma, jis nepaminėjo, kokiu priemonių turi Sjungininkai, kad nuo tokio pavojaus apsigintų. Juk ir vokiečių povandeniniai laivai buvo sudarę rimtą pavojų, tačiau buvo visi likviduoti.

NUTARIMAI IR TIKROVĖ

LNA, balandžio 3. — 1953 metų lapkričio 14-15 d. paskelbtame LKP CK nutarime buvo pareikšta:

"Gyvulių, ypač karvių skaičius kolūkiuose didėja lėtai. Žemas yra gyvulininkystės produktyvumas, dideli nuostoliai dėl gyvulių kritimo, prileidžiamas žymaus gyvulių skaičiaus bergždumas. Visiškai nepatenkinamai išvystyta kolūkiuose pašarų bazė gyvulininkystei... Daugelyje tarybinių (valstybinių Red.) ūkių žemas žemės ūkio kultūrų derlingumas ir gyvulininkystės produktyvumas, tvarkomasi neūkiškai, didelė faktinė produkcijos savikaina."

Tada nutarta:
"... likviduoti nepakenčiamą atsilikimą vystant gyvulininkystę, sudaryti tvirtą pašarų bazę, aprūpinti gyvulius ir paukščius patalpomis. Pasiekti ryžtingą gyvulininkystės produktyvumo pakėlimą, spartesnius gyvulių skaičiaus augimo tempus, jų veislės pagerėjimą ir per artimiausius 2-3 metus užtikrinti žymų gyvulininkystės gamybos produktų padidėjimą."

Po dvejų metų ir keturių mėnesių, 1956 metų kovo 14 d. paskelbtame nutarime pareikšta:

"Gamybos lygis respublikos žemės ūkyje vis dar tebėra žemas... Pašarų gamyba kolūkiuose smarkiai atsilieka... gyvulių produktyvumas per pastaruosius metus smarkiai mažėja... Gyvulininkystė tarybiniuose ūkiuose buvo vystoma žymia dalimi naudojant atvežtinius pašarus... Visuomeninių (tai yra, kolchozinių ir sovchozinių. Red.) gyvulių bei paukščių lyginamasis svoris (tai yra, skaičius, palyginus su privačiai laikomais gyvuliais. Red) ir jų produktyvumas yra labai žemi... partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai... vadovavo žemės ūkiui nenusimanydami jo ypatybėse ir neatsižvelgdami į jas."

Tad dabar nutarta:
"... per artimiausius dvejus — trejus metus žymiai padidinti žemės ūkio produktų gamybą, teisingiau išnaudojant žemės naudmenas, visomis priemonėmis vystant pieninę gyvulininkystę ir kiaulininkystę, didinant šienaujamas daugiamečių žolių plotus, plečiant kukurūzų pasėlius..."

1953 metų lapkričio mėnesį buvo nutarta:

"Užtikrinti, kad 1954 metų sėjai būtų surinkta 81,000 centnerių daugiamečių žolių sėklų; tame tarpe dobilų — 58,000 centnerių, varpinių — 23,000 centnerių. Atkreipti specialų dėmesį į sėklininkystės ūkių darbo pagerinimą auginant daugiametes žoles (dobilus, motiejukus, esparceta), o taip pat pievų — ganyklų žoles."

1956 metų kovo mėnesį nutarime pareikšta:

"... dobilų auginimas ir daugiamečių žolių sėklininkystei per pastaruosius metus buvo visiškai apleisti"

Tad vėl nutarta:

"... žymiai išplėsti dobilų pasėlius, nes tai leis aprūpinti visuomeninę gyvulininkystę ir kolūkiečių gyvulius geru šieniu ir žaliaisiais pašarais... imtis neatidėliotinių priemonių daugiamečių žolių sėklininkystės ūkiams sustiprinti kvalifikuotais agronomais ir suteikti šiems ūkiams reikalingą materialinę-techninę pagalbą."

1953 metais lapkričio mėnesį nutarta:

"... užtikrinti, kad 1954 metais gyvulių skaičius... padidėtų taip: kolūkiuose karvių iki 155,000, visų galvijų iki 415,000... imtis priemonių gyvulininkystės produktyvumui smarkiai padidinti ir užtikrinti, kad 1954 metais iš kiekvienos karvės būtų primelžta ne mažiau kaip 1500 litrų..."

1955 metų vasario mėnesį A. Sniečkus partijos aktyvo susirinkime Vilniuje kalbėjo, kad 1954 metų pieno primelžimo vidurkis visos respublikos kolūkiuose buvęs 1210 litrų, taigi 290 litrų mažesnis kaip nutarime numatytas minimumas, o 1956 metų sausio gale LKP IX suvažiavimo rezoliucijoje pasakyta:

"Respublikos kolūkiuose praėjusiais (t.y. 1955. Red.) metais gyvulių skaičius sumažėjo ir nusmuko jų produktyvumas."

Dabar nutarta:
"... imtis priemonių visuomeninių gyvulių skaičiui žymiai padidinti, pasiekti žymų jų produktyvumo pakėlimą; užtikrinti, kad kolūkiuose būtų padidintas karvių skaičius, išauginant prieauglių fermose, o taip pat superkant karves bei telyčias iš kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų..."

Nestudijuojantieji studentai

LNA, balandžio 3 — Oficialiai skelbiamas Lietuvoje esamų augštųjų mokyklų studentų skaičius (pastaruosiu laiku — 23,000) priimtinas su rezervu ypač dėl to, kad į tą skaičių įskaitomi ir vadinamieji studentai neakivaizdininkai, užsirašiusieji studijuoti korespondenciniu būdu. Vien Vilniaus pedagoginiame institute 529 neakivaizdininkai šią žiemą nepasirodė patikrinamojoje sesijoje, taigi nestudijavo, nors ir buvo įskaityti į studentų skaičių. Tokia pati padėtis esanti ir Šiaulių bei Naujosios Vilnios institutuose.

1955 metais pedagoginėse mokyklose užsirašiusių neakivaizdinių studentų skaitoma 1750, bet baigė vos apie pusę (895). Neakivaizdininkai sudaro labai žymią studentų dalį ir kitose augštosiose mokyklose. Dalis iš jų taip "studijuoja" po 3-4 metus viename kurse.

Deportacijos vykdomos kitu vardu

LNA, balandžio 3. — "Vyksta perkėlimas į Šiaurės Kazachstano sritį — į plėšinių ir dirvonų įsivavinimo kolūkius, į Karelijos-Suomijos TSR miško pramonės įmonės tarybinius ūkius." — Toki skelbimai kiekvieno mėnesio pabaigoje kartojami Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose. Toliau skelbiuose nurodoma, kad informacijas apie persikėlimo ir organizuoto darbininkų telkimo sąlygas teikia tam tikri įgaliojiniai visuose rajonuose vykdomuosiuose komitetuose. Ten pat skelbiama, kad "telkiami darbininkai" stovybos darbams į Kazachijos respubliką (Sibire). Skelbimus pasirašo "Vyriausioji persikėlimo ir organizuoto darbininkų telkimo valdyba prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos".

SOVIETŲ SAJUNGA — TURTINGŲJŲ ROJUS

Štai lentelė, kuri parodo, kaip progresyviais mokesčiais apdedami piliečiai Sov. Sąjungoje, Šveicarijoje ir Federalinėje Vokietijos Respublikoje. Šveicarija — jokia socialistinė valstybė. Federalinė Vokietijos Respublika valdo koalicija, kurioje taip pat nedalyvauja socialistinės partijos. Apačioje paskelbtosios lentelės vaizdžiai parodo, kurie iš šių kraštų apdeda aukštesniais mokesčiais gaunančius didesnes pajamas: Sov. Sąjunga ar "kapitalistiniai kraštai" — Šveicarija ir Vak. Vokietija?

SOV. SAJUNGA

400 rb. — tiesiog. mok. 10,5%
1.000 rb. — tiesiog. mok. 14,2%
8.000 rb. — tiesiog. mok. 19%

ŠVEICARIJA

400 fr. — tiesiog. mok. 3,5%
1.000 fr. — tiesiog. mok. 9,1%
8.000 fr. — tiesiog. mok. 26,7%

VAK. VOKIETIJA

400 DM — tiesiog. mok. 10,65%
1.000 DM — tiesiog. mok. 21,57%
8.000 DM — tiesiog. mok. 46,33%

Vadinasi, turtingieji vadinamoji "darbo žmonių tėvynėje" — Sov. Sąjungoje mokesčiais apkraunami nepalyginti žymiai mažiau, negu tokios pat mokesstinės klasės gaunantieji didesnes pajamas "kapitalistiniuose kraštuose". Šis tekstas kaip tik ir parodo, kad Sov. Sąjunga, nepaisant visokios bolševikinės agitacijos ir pagyrų, faktiškai yra reakcionieriškiausia valstybė pasaulyje.

SOVIETINIO GYVENIMO KRONIKA

* Mūsų žiniomis, ne taip seniai, pasidavę bolševikinėms vilionėms, grįžo į Lietuvą "nuolatos gyventi" iš Amerikos Skeberdis su 2 draugais, kurie buvo į Ameriką išvykę dar prieš Antrojo karą. Atvykę Biržuose į valgyklą, nuėję pirkti silkų ir į krautuves, jie tenorėjo mokėti tik tokias kainas, kurios buvo paskelbtos bolševikiniuose laikraščiuose. Kilo skandalas, nes už tokias kainas niekas prekių nedavė, nors jie ir nurodė laikraščius, kuriuose tokios kainos buvo sužymėtos. Kai nuėjo į turgų, kainos pasirodė tokios aukštos, jog teko už galvų susiimti. Žmonės kalbėjo: "gal tai kokia komisija, kad taip drąsiai reikalauja tokių kainų, kurios sužymėtos laikraščiuose." Bet netrukus pasirodė milicija, kuri grįžusius įspėjo: "jei atvažiuote gyventi — tai ir gyvenkite. Bet neagituokite už kapitalistinių Vakarų kainas"... Taip minimieji trys suviliotieji, baisiausiai nustebę ir nusiminę, išvyko pas savo gimines į Kilučių kaimą prie Biržų. Bet apie tai bolševikinė spauda neužsimena nė puse lūpų...

* Per Kretingos rajono partinės organizacijos susirinkimą Palangos kurorto sanatorijos direktorius J. Sadauskas ir poilsio namų direktorius D. Krafcenko nusikundė dabartine būkle. "Tiesa" Nr. 70/1956 rašo, kad po kariniais metais nei VPSCT, nei respublikos sveikatos apsaugos ministerija nepastatė Palangoje nei vienos sanatorijos, nei vieno poilsio namų. Palangoje vasarą atostogauja apie 40.000 darbo žmonių, o vienintelis klubas gali sutalpinti tik 250. Kurorte lėta tvarkomas vandentiekis, kanalizacija. Nepatenkinamai organizuotas autobusų susisiekimas tarp Palangos ir Kretingos. Kurortas nepatenkinamai aprūpinamas maisto produktais. Priemiestiniai kolūkiai neaugina daržovių, o Kretingos tarybinis ūkis savo produktais aprūpina... Druskininkų kurortą. Prie to tegalima tik tiek pridėti: bolševikinė tvarka...

* "Sovietskaja Litva" Nr. 66/1956 skelbia, kad esą "dideli darbai vykdomi Birštono kurorte. Ryšium su Kauno HES statyba gydykla keliama į dešinę, daug aukštesni upės krantai. Čia vaizdingoje miškingoje vietovėje hidrogeologinių tyrimų išdavoje rasti nauji mineraliniai šaltiniai."

* Kovo 23 d. galutinai paaiškėjo, kas turi būti laikomas Lietuvos šachmatų čempionu. Šachmatų čempiono vardą 4 kartą iškovojo vilnietis I. Vistaneckis, nepralaimėjęs nė vienos partijos ir surinkęs 12,5 taško iš 14 galimų. Antrą ir trečią vietą pasidalino E. Čukajevs ir V. Baršauskas, surinkę po 10 taškų. Okup Lietuvos moterų šachmatų čempione paskelbta vilnietė M. Kartanaitė, surinkusi 8,5 taš-

ko iš 9. Antroji vieta eina Kaušylaitė. Šiauliuose įvykusiose jaunųjų gimnastų varžybose pirmąją vietą laimėjo Švietimo Ministerijos "respublikinės vaikų sporto mokyklos" auklėtiniai. Vilniaus vaikų sporto mokykla įsteigta prieš penkerius metus. Penkiose mokyklos sekcijose mokosi apie 300 sportininkų. Skelbiama, kad įvairiuose miestuose ir rajonuose centruose veikia 15 vaikų sporto mokyklų, kuriose mokosi apie 3.000 jaunuolių ir merginų. Iki 1960 m. numatyta atidaryti dar 15 "vaikų sporto mokyklų".

VLIKO PIRMININKO PRANEŠIMAS

Lankantis Romoje 1956 m. kovo 9-18 d.d. Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininkei A. Devenienei ir man, Vliko pirmininkui, teko susitikti 1956 m. kovo 10, 12, 14 ir 17 dienomis su Lietuvos Diplomatinės Šefu min. Stasiu Lozoraičiu ir kalbėtis Vliką ir Lietuvos diplomatus liečiančiais klausimais. Pasiūlymuose, be minėtųjų, dalyvavo Lietuvos pasiuntinys prie Šv. Sosto min. Stasys Girdvainis ir pasiuntinys bėspatarėjas Dr. A. Gerutis.

Diplomatijos šefas pateikė aštuonis punktus, kurie turi būti Vliko sutvarkyti, norint bendradarbiavimo siekti.

Vliko atstovų buvo pasiūlyta deklaruoti bendradarbiavimo principą ir sudaryti komisiją, kuri aiškintų konkretų bendradarbiavimą ir padarytų abiem pusėm priimtinius pasiūlymus.

Diplomatijos šefui atmetus Vliko atstovų pasiūlymą, jo pateikti aštuoni punktai bus Vliko organų apsvarstyti ir priimtas nusistatymas praneštas.

JONAS MATULIONIS
Vliko Pirmininkas

DEMESIO!
Neužmirškite švenčių progą įgyti
Lietuviško krupniko (HONEY LIQUEUR) arba DEGTINĖS
Slyvinė, Zubrovka, Pomeranz
Adelaidėje priimami užsakymai pristatymui į namus įvairių pobūvių proga ir daroma didelė nuolaida. Skambinti LU6335 nuo 5-7 val. pirm. — penkt., klausiti Stan Liak-sas.
Reikalaukite visuose hoteliuose tiksliai Ernstan Bottling Co. Ltd. su Amerikos ereliu ant etiketės.
Ernstan Bottling Co. Ltd.
2 Murray St., W. Mitcham, S. A.

Neigti lietuviškų namų reikalingumą —
tolygu didžiutis savo menkysta.

KAMŠČIO SPALVA PASAKO SKONI

* Giliai raudonas — džinas kokteilis
* Dangiškai mėlynas — ananasų
* Šviesiai žalias — bananų
* Oranžinis — apelsinų
* Auksinis — aprikosų
* Raudonas — vyšnių

Pirkdami atsižvelkite į
Mėlyną etiketę VYNU LIKERIAI

VISUOSE HOTELIUOSE

Van Diemen

Vyno likerai kokteiliai

Lietuviai Pasaulyje

Argentina

ALB skelbia, kad, pabaltiečiams per Vasario 16 d. minėjimus nutarus prašyti dabartinę Argentinos vyriausybę panaikinti Perono vyriausybės patvarkymą, kuriuo buvo uždarytos Pabaltijo valstybių atstovybės, argentiniečiai intelektualai labai susidomėjo lietuviais. Tikri argentiniečiai didžiuojasi Argentinoje gyvenančių lietuvių kultūrine veikla ir jų kovą už savo tautos laisvę.

Brazilija

Brazilijoje gydytojo diplomą yra gavęs jau antras lietuvis daktaras — Jonas Vaitieka, kuris dabar žada atidaryti savo kabinetą S. Paulyje. Pastaruoju metu pradeda išeiti į gyvenimą su aukštojo mokslo diplomais daugiau lietuvių. Jau turima įvairių profesijų lietuvių, baigusiu aukštuosius mokslus Brazilijoje, dirbančių stambiausiose Brazilijos centruose.

J. A. V-bes

* 11 Amerikos lietuvių jaunimo organizacijų renka parašus peticijai, kurią prieš birželio trėmimų minėjimus norima išteikti JAV prezidentui. Peticijoje prašoma paremti lietuvių išsilavinimo kovą ir pastangas, kad būtų sugrąžinti tėvynėn visi ištremtieji į Sibirą.

* ALTS atsidėjusi ruošia birželio 16-

17 d.d. sąskrydį Vašingtone, kuriuo norima prisidėti prie Lietuvos bylos pagyvynimo ir laimėti jai dar daugiau draugų bei aktyvių talkininkų. Per pamaldas Vašingtono katedroje giedos Čiurlionio ansamblio choras. Arlingtono kapinėse numatytas pagerbti Nežinomas JAV kareivis, o prie žuvusio Kaune JAV leit. Harrio kapo — padėti vainikas. Didelis dėmesys skiriamas taip pat lietuvių kultūrinių vertybių parodai, lietuvių liaudies meno ir lietuviškosios dainos šventei, juo plačiau svetimuosius supažindinti su lietuvių kultūrinėmis vertybėmis, dabartine padėtimi ir įvairiose gyvenimo srityse Nepriklausomybės metais pasiektą pažangą. Sąskrydį pažadėjo globoti JAV viceprezid. R. Nixonas.

Venecuela

* Venesuelos liet. bendruomenės vadovybė ten yra vadinama Venesuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės centro valdyba. Jos pirmininkas yra J. Bieliūnas, sekretorius A. Diržys, kiti valdybos nariai: V. Kuzavinis, J. Savadzkas ir L. Jablonskis.

* Venesuelos skautai leidžia beveik kas mėnuo rotatorium spausdinamą skautų laikraštį "Vyties kelias", kurios redaktorius yra Dr. P. Neniškis. Jis yra ir lietuvių skautų vadovas, o skautų vadovė — B. Malskytė.

* Daugiausia ...kun. A. Perkūmo rūpesčiu sudarytas Venesuelos Liet. Kat. Komitetas. Jos pirmininkas yra J. Kukanauza, o nariai — Dr. Zubinienė, J. Savadzkas, V. Kuzavinis ir Šulcas.

ADOLFAS HITLERIS — GYVAS AR MIRĖS?

Ar Hitleris buvo pasiutęs ir iškvailėjęs? Tai yra klausimas, kurį aš labai dažnai girdžiu. Aš esu girdėjęs ir matęs spaudoje tokių straipsnių, kuriuose spėjama, kad tam tikrais momentais Hitleris negalėdavęs savęs suvaldyti, o tas baigdavosi kramtytu "nevalgomų" dalykų ir suplėšymu į gabalus užuolaidų." Aš galiu pasakyti, kad visa tai yra grynas išsigalvojimas, nes aš niekuomet jo tokioje nuotaikoje nesu matęs, nors per daugelį metų retai kada būdavau nuo jo toliau kaip per keletą metrų. Daugelis iš jo visokiausių mostų (gestų) ir judesių būdavo išmokstama ir iš anksto per savo rūšies repeticijas, pakartojama. Paprastai Hitleriui užtrukdavo dvi dienos ir naktys, dalyvaujant besikeičiantiems sekretoriams, kurie nuolatiniame dalyvaudavo šiose repeticijose, kol Hitleris išmokdavo suplanuotą svarbią prakalbą. Tada Hitleris dar kartą įvykdavo savo prakalbos repeticiją stovėdamas prieš veidrodį su chronometru rankoje ir tai jis kartodavo kol jis pats savimi būdavo patenkintas. Per visus dešimtį metų, kuriuos aš buvau jo asmeniniu tarnu, Hitleris turėdavo naudoti akinius rašymui ir skaitymui. Jis to nepakęsdavo ir vengė, net stačiai bijojo, kad kas nors nepamatytų jo su akiniais. "Fuehreris negali nešioti akinių," sakydavo jis. Speciali rašomoji mašinėlė su padidintomis raidėmis parašydavo jo prakalbas, taip, kad jis galėtų lengvai viešumoje skaityti be akinių. Tačiau įpratimas yra sunkiai numari namas ir kiekvieną kartą, kada jis viešai laikydavo prakalbą, jis instinktyviai išsitraukdavo savo akinius iš kišenės ir laikydavo juos rankoje už savo nugaros. Beveik nekeičiamai pastoviai kada jis pasiekdavo savo kalboje augščiausią įtempimo punktą, jis nenoromis sugniauzdavo savo kumštį ir sulaužydavo savo akinius. Hitleris niekuomet neapvaldė ir nenugalėjo šio savo įpratimo ir aš visuomet turėdavau laikyti paruošęs atsarginius akinius. Kitas jo įprotis buvo naudojimas spalvotų pieštukų. Ant savo rašomojo stalo Hitleris visuomet turėdavo trijų rūšių pieštukų — raudonų, žalių ir mėlynų.

— Raudoną pieštuką, Linge, — kartą pasakė jis man, — aš naudoju, kada rašau priešui. Žalią pieštuką naudoju, kada rašau draugui, o mėlyną pieštuką naudoju tada, kada aš

jaučiu, kad turiu būti atsargus.

Šie pieštukai tai ir buvo tie daiktai kuriuos jis griebdavo ir trenkdavo į stalą su toka jėga, kad jie sulūždavo, kada jis būdavo sujaudintas. Tačiau, tai yra viskas, ką aš galiu prisiminti apie jo įkaiintus jausmus.

Kai jo kuriamasis pasaulis pradėjo griūti, aš pastebėjau Hitlerį staiga pavirtusį senu žmogumi, nežiūrint jo metų, ir žmogų su palaužta sveikata. Nedaugelis Vokietijoje žinojo, nes ši paslaptis buvo labai saugojama, kad "fuehreris" tuo laiku jau vilko kairiąją koją, kad jo kairėje akyje išsivystė neperstojantis trukčiojimas, kad jis negalėjo gerai matyti, kad jo plaukai pražilo galimai nuo jo vedamo gyvenimo, — paskutiniu laiku jis beveik pastoviai gyveno požemyje. Kovodamas su visais savo sunkumais ir nelaimėmis, Hitleris jieskandavo pagalbos, kaip ir per visą eilę metų, pas savo gydytoją dr. Theo Morell, vienintelį gydytoją, kuriuo jis, atrodė, pasitikėjo ilgesnį laiką.

Morell pasirodė scenoje 1936 m. ir labai greitai pasistengė įsigyti beveik hipnotizuojančią įtaką Hitleriui. Jis paruošdavo specialius vaistus, kuriais Hitleris nepaprastai džiaugdavo. — Morell yra mano žmogus, — sakydavo Hitleris. — Jis išgelbėjo mane nuo skausmų. Aš prašiau jo mane prižiūrėti.

Be pilvo skausmų, Hitleris kentėjo nuo nemigo ligos, kuriai gydyti jis vartojo apie tuziną skirtingų migdančių piliulių, kurias reikėjo naudoti su lig tam tikro plano. Dr. Morell pasakė Hitleriui, kad jis gali naudoti tų piliulių tiek, kiek jis nori, nes jos pagaminotos taip atsargiai, kad nebūtų jokio pavojaus. Dr. Morell nurodymais, prieš svarbius pasirodymus viešumoje, Hitleriui buvo daromos injekcijos (vaistų įšvirkštimai po oda).

Hitleris bijodavo, kad jo pilvo skausmai gali prasidėti viduryje jo didelės prakalbos. Taigi, viena injekcija buvo daroma išvengimui galimų pilvo skausmų, antroji, duodama tuo pačiu laiku, buvo jo energijos padidinimui, o gal ir sumažinimui pirmosios injekcijos veikimo.

Tie išvirkštimai — injekcijos taip padažnėjo, kad pačioje pabaigoje, nežiūrint to ar buvo prakalbų ir viešumoje pasirodymų ar ne, Hitleris buvo badomas adatomis ir daromi išvirkštimai kas antrą dieną.

VYKD. TARYBA PAREIKALAVO SUIMTI SIEROVĄ

Vliko V. Taryba pasiuntė D. Britanijos vyr. prokurorui Londone tokio turinio telegramą:

Didžiai Gerbiamasis Pone, Mūsų turimomis žiniomis, Sovietų Sąjungos pilietis Ivan Aleksandrovič Serov šiuo metu yra Londone. Mes reikalaujame jį suimti kaip karo nusikaltėlį ir atiduoti teismui. Serov buvo vienas iš vadovujančių sovietinės policijos pareigūnų, kuris yra pasirašęs 1941 m. įsakymą vykdyti masines mūš tautiečių deportacijas iš Sovietų okupuotos Lietuvos į Sibirą ir yra taip pat atsakingas už tuo metu Lietuvoje įvykdytas masines žmogžudystes. Kartu pasižadame pristatyti reikalingą įrodomąją medžiagą.

VT pirm. A. Devenienė ir nariai:

Dr. P. Karvelis ir M. Gelžinis

Lietuvių akcija prieš Serovą ir sovietinių vadų vizitą D. Britanijoje šiltai įvertinta taip pat svetimųjų. Žinių apie reikalavimą suimti Serovą perdavė britų radijas BBC, Reuterio atstovas, atžymėjo lenkų "Dziennik Polski" ir kt. spaudos organai.

Ir suomių žinių agentūra perdavė Reuterio paskelbtą žinią apie Vykd. Tarybos reikalavimą suimti Serovą kaip karo nusikaltėlį. Žinių paskelbė Helsinkio dienraštis "Hufvudstadsbladet" ir kiti laikraščiai.

Prancūzų "Le Monde" 1956m. kovo 29 įsidėjo B. Feron pranešimą, kodėl Serovas buvo taip blogai sutiktas Londone. "Le Monde" rašo, kad jau vien jo vardas primena pabaltiečių deportacijas. Nors su Lietuva, Latvija ir Estija buvo Sovietų sudarytos nepuolimo sutartys ir kitokie susitarimai, tačiau pagal iš anksto paruoštą planą tie kraštai buvo subolševikinti ir inkorporuoti į JAV. Sąjungą. Po-

litiškai tą operaciją pravedė Dekanozovas, Ždanovas ir Višinskis. Toliau dienraštis pažymi, kad laisvosios Vakarų valstybės nėra pripažinusios šio prievartinio Pabaltijo kraštų inkorporavimo į Sov. Sąjungą. Jos laiko masines pabaltiečių deportacijas kaip žiaurų įsikišimą į pabaltiečių reikalus. JAV prezidentas Eisenhoweris 1954 m. birželio 14 d. pareiškė savo simpatijas ir padaršimą pabaltiečių komitetams, kovojantiems už tų kraštų išlaisvinimą. Pabaltiečiai laisvajame pasaulyje yra gausingi: tik Čikagoje šiuo metu yra daugiau lietuvių, negu tikrojoje Lietuvos sostinėje Vilniuje. Toliau dienraštis pareiškia simpatijų kovojantiems už savųjų kraštų nepriklausomybės atstatymą pabaltiečiams ir nusako, kaip gausiai leidžiama laisvajame pasaulyje lietuvių periodika.

Pabaltiečių spaudoje nurodoma, kad Serovas paruošė lietuvių, latvių ir estų deportacijų planus dar tuo metu, kai Molotovas su Stalinu įtikinėjo pabaltiečių ministerius, jog S. Sąjungą gerbs šių kraštų suverenines teises ir nesikiš į jų vidaus reikalus. Vėlesni įvykiai parodė, kaip Sovietai faktiškai tą pažadą ištesėjo...

Balandžio mėnesį pabaltiečiai ir kitų pavergtųjų tautų nariai ruošia protesto demonstracijas, mitingus ir vėliau spaudos konferenciją. Manchesteryje prieš Sovietų vadų vizitą pritestavo patys anglai, reikšdami nepasitenkinimą Sovietų vadų pakvietimu ir noru tartis su Sovietais Rytų Europos tautų sąskaita. Plačiai skaitomas "Daily Mirror" ir kiti anglų laikraščiai išsamiai nušvietė Serovo veiklą ir jo instrukcijas pabaltiečiams deportuoti. "Daily Mirror" įsidėjo stambiomis raidėmis rusiškai parašytą per visas skiltis klausimą: "Kam reikia D. Britanijoje šio niekšingo buidelio?" "Daily Telegraph" plačiai nušvietė Serovo "nuopelnus" ir jo įsakymą Nr. 001223 deportacijoms iš Pabaltijo kraštų vykdyti. Panašių pasisakymų būta ir daugiau. Ypač išsamų aprašymą apie Serovo "pasizymėjimą" yra idėjęs britų "The Observer".

Lordas Norfolk, vienas iš įtakingiausių britų veikėjų, įspėjo D. Britanijos vyriausybę, kad Anglijos katalikai Sovietų vadų vizito nesveikina. Tiek D. Britanijos, ypač katalikų, tiek ir kitų kraštų, pirmoj eilėj JAV, spauda plačiai rašo apie tikruosius Sovietų vadų siekimus. Apskritai, anglų politinių sluoksnių ir visuomenės reakcija nėra tokia, kokios norėtų Sovietai. D. Britanijoje gyvenę ukrainiečiai tą dieną, kai atvyks Chruščiovas, protesto ženklą nutarė badauti. Protestas kitų kraštų pabėgėlių reiškiamas ir kitokiomis priemonėmis. Serovas iš Anglijos yra tyliai grįžęs į Maskvą — tuo pačiu spausminiu lėktuvu, kuriuo buvo atvykęs.

kaip dabar gerai! Dabar aš vėl turiu laisvą galvą!"

Kada vakariečiai sąjungininkai vis labiau spaudė Vokietiją, vis artėjo, tuo daugiau laiko Hitleris praleido bunkeryje. Žmonės, kurie aplankydavo jį nematę jo ilgesnį laiką, būdavo sukręsti jo išvaizda. Jis tuo laiku išrodė visai pasenęs žmogus ir, aš galvoju, jis pats tą pradėjo suprasti.

"Už savo žilus plaukus aš turiu dėkoti ne savo priešams," sakydavo Hitleris, "bet mano generalams, kurie nuleido mane žemyn."

Po to, kai aš buvau rusų nučiuptas, mane paėmė ton pačion liūdny prisiminimų vieton parodyti, kur palaidotas Hitleris. Daug kartų ir visapusiškai aš apie tai buvau klausinėjamas, tačiau mano pasitenkinimui Hitlerio lavonas niekuomet nebuvo atrastas. Aš turiu savo nuomonę ir niekaip kitaip negali būti, kad štabo komandos kareiviai palaidojo Hitlerį ir Evą Braun bendrame kape netoliese Reicho kanceliarijos, kur jie, gali būti, guli ligi šiandien. (Nepr. Liet.)

Sulietuvino J. Skardis

Sutvirtink valandėlei savo

dvasią —

ir paaukok lietuvių namams.

Juozas Almis Jūragis

Redaguoja O. A. Pridotkaitė

Ką moterys turi žinoti apie alkoholizmą

ONA KARUŽAITĖ

Nėra, tur būt nė vienos iš mūsų, kuri savo gyvenime nebūtų vienokiu ar kitokiu būdu susidūrusi su alkoholizmo problema. Bet niekas, tur būt taip neįsivaizduojantis tos problemos šurpauš skaudumo, kaip tos moterys, kurių artimiausieji šeimos nariai — vyras, brolis, tėvas ar sūnus — yra alkoholizmo aukos. Skaudi tai problema, nes naikinantį lygiai taip pat užtikrintai mums brangiausiųjų gyvenimą, lyg koks vėžys ar džiova; labai sunkiai sprendžiama, nes dažniausiai tas, kuris su ja stengiasi kovoti, žiūri į ją visai kitomis akimis nei toliau nuo šeimos stovintieji žmonės. Išskyrus pačius sunkiausius alkoholizmo atvejus, žmonės linkę surasti šimtą ir vieną atsiprašymą gėrimui pateisinti: šventes, subuvimus, nuovargį, nuobodulį, rūpestį ir ką dar? Moteris, kuri savo šeimoje turi "pijokėlių" beveik visuomet yra palikta viena kovoti su jo yda. Mažai tegali ji tikėtis pagalbos iš kitur. Tokie yra šiuo metu visuomenės papročiai.

Kur turėtų tokia moteris pagalbos ieškoti? Nesuklysiu, tur būt, pasakydama, jog galėtų sau daug padėti stengdamasi suprasti, kas yra alkoholizmas, kokios jo priežastys ir koku būdu galima būtų jo išvengti, o neišvengus gydyti.

Besivystant socialinei medicinai, vis daugiau ir daugiau pasigirsta gydytojų balsų, jog alkoholizmas yra protinė liga, labai lėta besivystanti. Tiesa, chroniška, turinti sunkesnių ir lengvesnių formų, bet liga, kuriuos priežastys glūdi žmogaus nesugebėjime tvarkyti gyvenime. Kiekvienos ligos šiais laikais galima išvengti, laikantis tam tikrų higienos taisyklių, o beveik kiekvieną galima išgydyti, jei jos procesas nėra jau ypatingai toli pažengęs. Šita mintis turėtų moteris sustiprinti bekojant su alkoholizmu.

Iš praktikos žinom, jog nieko nepadedą nutraukti butelį nuo pijokėlio lūpų ir tą butelį užrakinti spintoje. Daug kartų patirta, jog pijokėlis susiras kur nors kitą butelį, o žmona paliks toliau graužtis ir rūpintis. Nieko nepadedą ir barimas ir įrodinėjimas ir prašymas, nes iš tiesų niekas geriau nežino už patį pijokėlį, kiek blogo jo gėrimas pridaro jam pačiam ir jo šeimai.

Taigi ką daryti? O ką mes darytume beslaugydamos žmogų su baisiai geliančiu dantčiu, kuris pyksta ant viso pasaulio ir šaukia ant kiekvieno šeimos nario? Nejaugi atsistatume šalia jo ir pradėtume įrodinėti, koks beprasmiškas yra jo riksmas, kaip be reikalo jis barasi ant vaikų, kokie neteisingi jo priekaištai? Ne. Pirmiausia, mes tuojau suprastume, jog visi jo riksmas, pyktis ir nesąmonės kyla todėl, kad jam tą dantį taip baisiai gelia. Antra, mes tuojau ieškotume priemonių tam skausmui pašalinti.

Girtuoklio gydyme toks pažvelgimas į jo alkoholizmą būtų pirmas teisingas žingsnis. Girtuoklis yra labai panašus į tą žmogų su geliančiu dantčiu. Tik su tuo skirtumu, jog sergantis dvasinis "dantis" yra tūkstantį kartų nuodingesnis už betkokį burnos dantį. Be to, dažniausiai nei pats ligonis, nei jo šeimos nariai nežino, kad toks dantis iš viso yra. Suprantimas, jog gėrimas yra tik pasėka kokio nors "dvasinio uždegimo" yra labai svarbus. Girtuoklis geria todėl, jog jis nepajėgia išspręsti kurio nors, jam labai svarbaus, dvasinio konflikto ir dėl to kankinasi ir alkoholiu ieško palengvinti savo skausmą.

Žmogus, kuris nepajėgia ko nors vienas padaryti yra reikalingas pagalbos. Kaip keistai beatrodytų, toji pagalba turėtų prasidėti alkoholio pripažinimu normaliu savarankišku žmogumi. Niekas taip nesustiprina silpno žmogaus, kaip jam suteiktas pasitikėjimas. Nežiūrint iki kokio laips-

nio gėrimas būtų pijokėlį nustumęs, artimieji, kurie norėtų jam pagelbėti, turi jam atleisti ir skirti žmogiškos pagarbos jam priklausančią dalį. Padėti jam atkovoti prarastą savigarbą — būtų antrasis žingsnis alkoholio gydyme. Tur būt nereikia sakyti, jog kantrybė ir meilė yra dvi didelės jėgos, kurios padėtų mums šitame žingsnyje. Atstatyti žmogaus savigarbą yra ilgas auklėjimo darbas.

Trečiasis žingsnis būtų ieškojimas tos "dvasinės žaizdos" kuri kiekvienam atveju yra individuali. Stenkimės savo pijokėlį suprasti, gal geriau suprasti už jį patį, ypač jei jo gėrimas yra užtrukęs ilgesnius metus. Bet būkime atsargios! Stenkimės jį suprasti taip, lyg būtume tikrai jo vietoje, jo kailyje, pasakyčiau. Nieko nėra lengvesnio, kaip "išaiškinti" žmogų ir charakterį pagal mūsų pačių būdą. "Sotus alkanas nesupranta" — sako lietuviška patarlė. Alkanas pavogė duonos kepalą — sotusis jį tuojau apšaukia vagim, o nežinia, kaip jis pats būtų pasiilgęs ano vietoje. Pagalvokime, kaip mes pačios elgtumėmės mūsų pijokėlio vietoje jeigu būtume gyvenusios jo sąlygose. Prisiminkime jo vaikystę, jo pirmąsias klaidas, jo nepasisekimus, užmirškime jo padarytas mums nuoskaudas. Tai būtų trečiasis žingsnis.

Ir nenusiminkime, jei ligonis "atkrenta". Jo liga, nereikia užmiršti, vystėsi metų metais; jos gydymas, kaip ir kiekvienos chroniškos ligos, reikalauja laiko, kantrybės ir slaugymo.

ŠEIMININKĖMS

(Receptai paimti iš V. Varnienės *Didžiojo Virėjo*)
Vienas svaras visur skaitomas 400 gramų. Australijos gi vienas svaras yra apie 450 gr., viena uncija apie 28 gramai.
1 sv. cukraus lygus 2 stiklinėms,
1 sv. miltų lygus 3 stiklinėms.

SVIEŽIAS, NERŪKYTAS KUMPIS

Paimti šviežio kumpio, pasūdyti, patepti sviestu, pabarstyti pip., gvazd., lauro lap., įpilti 3-4 šaukštus vandens ir kepti 2 val. ar daugiau karštoje krosnelėje. Kai apkais, dažnai laistyti ir keliose vietose giliai pradurti. Iškepus galima palaistyti maderą. Į padažą dedama keli supjaustyti obuoliai. Kai gerai iškeps, pertrinti per sieta, įmaišyti į padažą. Padažas prie kumpio turi būti visada karštas. Paduoti kepti su virtomis bulvėmis ar keptais svogūnais.

VIRTA AVIENA SU VYNO PADAŽU

Paimti avienos nuo pirmagalio, supjaustyti dalimis, sudėti į prikaistuvį, užpilti vandeniu; du kartus užvirinti, išimti, nuplauti ir iškošus vėl užpilti. Pasūdyti, įdėti svogūną, lauro lapą, pip. ir virti.

Šaukštą sviesto parausvinti su šaukštu miltų, praskiesti buljonu. Įpilti citrinos sunkos, sudėti mėsą, užvirinti. Įpilti stikl. vyno, šaukšt. cukraus ir paduodant įpakti 2 trynius, pakaitinti. Mėsą paduoti su padažu.

ĮDARYTI KIAUSINIAI

Išvirti kiaušinius kietai. Nenulupus per pusę atsargiai perpjauti, nesuardant lukšto. Išimti kiaušinio vidurį, smulkiai sukapti arba sumalti. Ištrpinus šaukštą sviesto sudėti į sutrintus kiaušinius, išmaišyti, pridėti žal. kapotų petruškų, krapų, sugrūstų pipirų, 1 nevirtą kiaušinių ir kiek sausainių. Visą gerai ištrinti ir kimšti, t.y. įdaryti kiaušinių lukštus. Paskum sudėti į keptuvę kniūbsčius; pridėti pusę šaukšto sviesto ir kepti.

Galima ir pabarsčius paviršių sausainiais suvilgyti sviestu, sudėti į keptuvę ir pastatyti į krosnį, kad paraustų.

SILKES KOTLETAI

Paimti 3-4 silkes, pamirkyti 24 val., išvalyti, išimti kaulus, nulupti odą ir sukapti. Pridėti 2 smulkiai supjaustytus, pakeptus svieste, svogūnus, gab. piene mirkytos ir išspaustos duonos, ar 6 virtas bulves, 2 kiaušinius, 3 šaukšt. grietinės, pip. ir pusę šaukšto sviesto. Visą gerai išmaišyti, padaryti kotletus, pavolioti kiaušiniuose ir sausainiuose, pakepti svieste.

* Romoje neseniai padarytas pirmas žingsnis suorganizuoti muzulmonų ir katalikų bendrą frontą dinamiškai ir agresyviai kovai prieš komunizmą.

NUALPUSI JŪRA

Plėšriom akim slibinas nepavargo.
Jis drasko mūsų kūnus gabalais,
Kurie, kaip fakelai liepsnodami ir šviesdami į jūrą
[krinta.

Giliai dugne, mėlsovoj fantastinių gintarų pilyje,
Kaip tabernakuly šventam
Karališkųjų delfinų žila šeima dar saugo
Skaisčiai žalią rūtą.

Mano širdis nukrinta į gintaro pilį
Ir tamsiame šešely žalos rūtos
Blizga didžiulio perlo šviesumu.

Jūra apsidengia sudužusių laivų skeveldromis
Ir žalsvoje mėnulio šviesos srovėje
Praplaukia išdidus, vaiduokliškas Skrajojantis
[Olandas.

Jo laivo būrės įtemptos
Ir drasko tamsią vėliavą neįsivaizduojamas galingasis
[fantomas — vėjas.

Sumirguliuoja šaltos bangos,
O jų mirgėjimas suskaldė tūkstančiais skeveldrų
Atospindžius žvaigždžių veidų auksinių
Lyg pirmo pašalo ledus neatsargaus keleivio batai.
Cikadų milžiniškos minios atsineša spindinčias
[fleitas senųjų gnomų

Ir atkakliai — per naktį —
Groja sunkų Samarkando valsą.
Nuogos pamišėlės basomis kojomis šoka krante
[paskleidusios rusvų plaukų kilimą;
Trinksi jų kastanjetės, linguoja liekni liemennys ir
mirga mergiškos, dailios krūtys.

Aistringas rytas uždega rausvus žaros žibintus.
Vysta tamsūs vasaros nakties veidai.
Pilkame poryčio rūke klajoja nerasdami saulės
Mažosios Rami lėlių nebaigti sapnuot sapnai.

Į krantą plakasi pritilusi banga
Judesiais pasotintos, mieguistos moteriškės,
Ir šviečia smėlyje iš tamsių gelmių išmesta
Pasakiška jūros žvaigždė.

VIESNIA

Vakarinį traukinį praleidus, iki Rygos greitojo, kuris praeidavo pusianaktį, mes turėdavome apstauso laiko. Budėjime likę vieni du su jiešmininku prasimondavome įvairiausių niekų kas padėtų truputį sutrumpinti nuobodžiai slenkančias valandas. Pabosdavome ir kortuoti ir šaškėmis žaisti, ir knygas skaityti, ir įkūrėjusias temas nuolat bekartoti. Ypatingai prasitempdavo rudens metas kuomet ūkanotai dienai gerai neprąšvitus, užsitraukdavo vakaro prieblanda ir tuojau ją pasekdavo nepermatomą tamsią nešanti naktis.

Dažnai nurimus išorės ir mūsų vidiniam minčių pasauliui, taip mes užsimąstę, subėdę savo žvilgsnius į sprogstančią ir pro durelių plyšelius žiburiojančią krosnį prasėdėdavome išstis valandas. Įsiviešpatavusio ramybės retai sudrumsdavo skambtelėjęs telefonas arba pradėjęs barbenti telegrafas. Tuomet mudu pašokdavome ir kaip taisyklė, jeigu tai būdavo telefonas atsikeldavo jiešmininkas, o jeigu telegrafas, aš eidavau prie stalo priimti telegramos.

Šiuo metu, jau visai prieblandoje pravažiuojančiam keleiviniui prikabinome ir į Pavenčius išsiuntėme tris cukriniais runkeliais pakrautus prekinus vagonus ir mūsų nedidelė stotis liko vieniša ir pasimetusi nuo už poros kilometrų stūksančio miestelio. Šitą lietingą ir stipraus vėjo blaškomo rudens vakarą, po sočios vakarienės mudu su jiešmininku, Želviu, nusiteikėme ilgai vigilijai. Jis tik perskaitęs Jankausko "Jaunystė prie traukinio" gyvais vaizdais priminė man anksčiau skaitytą geležinkeliečių romaną. Mudu svarstėme knygos turinį, gėrėjomės jos stiliumi ir derinome savo nuomones dėl kai kurių veikėjų perdėto vėjavaiškumo, bei palaidos galvosenos. Mudu negalėjome suprasti tarautojų nesąžiningumo ir negalėjome įsijausti į vieno budėjimo psichologiją kai jis, palikęs geriau apmokamą stotį, perėjo kelio tarnybon sniego kasti. Taip pat mums buvo ne visai aišku, kokio tai galėjo būti meilė ir prie ko ji privedė nelaimingą mergaitę, kad ji dėl pakvaišusio geležinkeliečio palindo po praeinančiu traukiniu. Mudu matėme, kad Jankausko knygoje buvo keletas nenormalių sutvėrimų, kurie niekaip negalėjo prisiderinti prie pulsuojančio gyvenimo ir tuo labiau eiti kartu su juo.

Želviui išėjus lauk ir iš malkinės atnešus glėbį malkų, atidaręs dureles,

aš įmečiau krosnin kelias pliauskas ir ugnis, įgavusi naujos gyvybės, traškančiu linksmumu klegėjo savo liepsnomis vos išsitemkdama įkaitusioje angoje.

Jau buvo po aštuonių kai mudu išgirdome subildant keleivinės išorines duris ir kažką sunkiai vidun įsiverčiant. Durims dar kartą užsitrenkus, mudu nustebome. Nejaugi naktinis užklydėlis būtų vėl skubiai apleidęs mūsų pastogę? Tikrai, keleivinėje pasidarė ramu ir be užiančios ugnies krosnyje ir už langų besiblaškančio vėjo, daugiau nieko nesigirdėjo. Kadangi šiuo metu keleivių čia beveik niekuomet nebūdavo, todėl mes laukiamajame nei žiburio degindavome, nei jo apkūrendavome. Taip atsitiko po to kai žiemos metu pritaikintas keleivinių traukinių tvarkaraštis buvo pakeistas. Abu greitieji mūsų stotyje nebeprasilenkdavo ir todėl prašvilpdavo šią mažą vietovę be sustojimo. Keleivių laukiamojo apkūrenimui skirtas malkas panaudodavome stipresniam budimosios patalpos apšildymui, o retkarčiais, sutemose vieną, kitą glėbį ir į savo valdiškus butus nusigabendavome.

Dabartinis durų trinktelėjimas mus staiga pažadino. Mudu tartum atsipeikėjome iš monotoniškos vienatvės pajusdami, kad čia atsirado ir daugiau realios gyvybės. Mes tuo neabejojome, nes vėjas nors ir kažkaip besiblaškėdamas nepajėgtų atplėšti gerai uždarytų durų. Mudu pakilome. Želvyus paėmė nuo stalo kišeninę lemputę, o aš, pasukęs raktą duryse, atidariau jas. Mus pasitiko šalto oro banga, bet sunkioji kambario tamsa nespėjo apglėbti, nes sekančią akimirka šviesus elektrinės lemputės spindulių pluoštas išskleidė visus dūrė stovėjo moteris, šalia jos buvo nemažas lagaminas.

— Gerieji žmonės, sakykite, kur aš patekau? — pamačiusi mus prabilo moteriškė. — Mane vežė į stotį, kad galėčiau patekti į Kauno traukinį, bet viskas pasirodė taip neįprastai ir keistai. Ir mano vežikas tik įnešęs lagaminą, net neatsisveikinęs išskubėjo atgal.

— Man labai nemalonu, miela ponica, bet Kauno traukinys čia daugiau nebesustoja. Anksčiau, kai jie čia prasilenkdavo, retkarčiais vienas kito turėdavo ir ilgėliau palaukti, bet dabar, tvarkaraščiui pasikeitus, praeina
(Tęsa 5 psl.)

MOZARTO PALAIKUS IŠKASĖ IR SUDEGINO, LIKO TIK NEMIRTINGI JO KŪRINIAI

Sausio 27 d. suėjo du šimtai metų nuo Wolfgango Amadeus Mozarto gimimo dienos. Tas didysis vokiečių kompozitorius gimė 1756 m. Salzburge, Austrijoje, mirė 1791 m. Vienoje.

Sausio 27 d. Salzburgo katedroje buvo iškilmingai giedamos Mozarto mišios, o Vienoje, šv. Stepono katedroje, buvo išpildytas garsusis Mozarto "Requiem".

Iš 20 Mozarto sukurtų operų minėtinos: Figaro vestuvės, komiškas šedevras; Don Giovanni, komiška ir kartu tragiška drama; Taip daro visos; Tito gailėstingumas ir Užburta Fleita. Be to, 626 simfoniniai bei koncertiniai kūriniai. Paminėtini ir bažnytiniai kūriniai, kurių garsiausi yra Mišparai ir Requiem.

Mozartas sukūrė Requiem, būdamas 35 metų.

— Šį laidotuvių veikalą parašiau pats sau, — prasitarė Mozart prieš mirtį.

Paskutinės kompozitoriaus gyvenimo dienos buvo labai skurdžios. Mozartas mirė tokiam varge, jog miesto savivaldybė buvo priversta pasirūpinti jo laidotuvėmis. Palaidojo eilinėje duobėje be jokio paminklo, be jokio ženklo, kuris praeiviui primintų jo vardą ar nurodytų jo palaikų vietą. Tik kapinių sargas težinojo jo kapą, kuris nesiskyrė nuo kitų vargšų, visuomenės apleistųjų kapų šv. Morkaus kapinėse, Vienoje.

Tie apleistieji kapai po dešimties metų buvo atkasami ir mirusiųjų palaikai deginami. Taip be žinios dingo ir Mozarto mirtingos liekanos. Niekas jo šandien nežino, jei nebūtų palikęs nemirtingų savo muzikos veikalų.

MOZARTAS SAVO LAIŠKUOSE

Vokiečių muzikas H. Leichentritt surinko Mozarto laiškus ir išleido dailia "Deutsche Bibliothek" knygele.

Mozartas rašė labai ilgus laiškus saviesiems, ypač tėvui, kuris buvo jo mokytojas, nupasakodamas smulkiausiai praleistą dieną. Juokaudavo, įterpdamas poezijos, pamargindamas italų ir prancūzų posakiais, siūsdamas visiems milijonus bučinių.

Tuose Mozarto laiškuose pasirodo gera ir švelni prigimtis, skirta džiaugsmui ir gerai nuotakai. Tas pats nuskamba ir jo muzikoje. Pradžioje ji aidi švelniu liūdesiu ir lėtai, paskui greitėja, garsėja ir švelnėja, užsibaigdama smagiu juoku (Don Giovanni). Jo laiškuose atsispindi XVII amž. gyvenimas. Jis šaiposi iš to meto aristokratų bei pónų, nepašykšti kartaus žodžio ir dvasininkams, nors buvo pamaldus katalikas, dažnai klausęs mišių ir ejęs komunijos drauge su savo žmona, Mannheimo teatro suflerio dukterimi. Jis tą neturtingą mergaitę vedė prieš tėvų norą. Ir tai buvo vienintelis jo gyvenime atvejis, kai gerasis sūnus nepaklausė tėvo draudimo neturtingos šeimos dukros nevesti.

Savo kompozicijas Mozartas kūrė labai greitai, tartum būtų rašomąja mašinėle stenografiškai rašęs. Apie įkvėpimą jis laiškuose neužsimena, nes jam ir nereikėjo jo ieškoti: jis kūrė spontaniškai, skatinamas savo muzikalios prigimties. Vienoje išliko kaip šviesi žvaigždė tikrai po savo mirties. Tas pats yra nutikę ir su Schubertu.

(Darb.)

* Vatikanas išleido 141 metinį pasaulinės apžvalgos almanaką, kurį sudaro 1600 puslapių. Tame leidinyje paskelbta 150 Katalikų Bažnyčios dignitarių sąrašas — kardinolų, arkivyskupų ir vyskupų įkalintų Sovietų kalėjimuose ar kitaip atskirtų nuo tikinčiųjų.

KULTŪRINĖ KRONIKA

* Dr. A. Maceina gavo pakvietimą dėstyti Freiburgo un-te, Vokietijoje. Vasaros semestre skaitys kursą apie Dostojevskio religijos filosofiją.

* Muencheno un-te, pačiame didžiausiame Vok. Vokietijoje, turinčiame per 12.000 studentų, dėstoma liuanistika. Dėsto L. Jurgutyte — Baldauf. Pradėjo skaityti 1955 m. vasaros semestro po dvi savaitines paskaitas, o 1955-56 žiemos semestre skaityta jau po 4 valandas. Naujįjį semestrą pradėjus gegužės mėnesį — numatyta po 6 savaitines valandas. Litanistika Muencheno un-te yra pripažinta šalutiniu dalyku — iš jo leidžiama laikyti egzaminus, Litanistikos dėstytoja V. D. Un-te yra gavusi licenciatą ir 1939 m. buvo atvykusi į Muncheną pagilinti studijų. Jos vyras germanistas yra 1940-1944 m. dėstęs V. D. Un-te Kaune.

* JAV-se Penssylvanijos un-te yra baltų-slavų filologijos skyrius, kur profesoriauja A. Salys ir A. Sennas, kurį laiką kalbotyrą dėstęs Lietuvos un-te Kaune.

* Dr. P. Jonikas rašo veikalą apie "Lietuvių kalbos raidą ir likimą Amerikoje".

* Nuo šių mokslo metų pradžios pranciškonai Amerikoje Kennebeck miestelyje steigia lietuvišką kolegiją, į kurią bus priimami jaunuoliai, pasiryžę tapti kunigais — vienuoliais. Pranciškonai Amerikoje turi didelę spaustuve ir leidžia tris lietuviškus laikraščius.

* Už geriausias 1955 m. pagamintas filmas išdalinus "Oscar" premijas, viena iš jų gavo Fox bendrovė už filmą "Survival City". Tą tikrovės veikalą yra filmavęs lietuvis pasižymėjęs filmų operatorius J. Kižis, daugiau kaip 25 metai dirbęs Fox bendrovėje.

Mirė KELEIVIO steigėjas

Gruodžio 20 dieną mirė Antanas ŽVINGLAS, "Keleivio" (JAV) steigėjas.

Velionis buvo gimęs 1870 metais Matuliškių kaime, Vilkaviškio apskr. Į Ameriką jis avyko 1891 metais. Čia jam teko dirbti įvairius darbus. Kurį laiką jis vertėsi knygu, laikraščiu ir kt. pardavinėjimu, Lawrence įsteigė spaustuve, kurią vėliau perkėlė į Bostoną. Čia jam kilo mintis leisti savo laikraštį. Jis tą mintį įvykdė 1905 m. vasario 9 d., kada pasirodė "Keleivio" pirmasis numeris. Po 3 metų velionis "Keleivį" perleido Michelsonui ir Gegužiui.

"Keleivis" neseniai minėjo savo 50 metų sukaktį.

DINOZAURO KAULAI ALBERTOJE

Yra rasta prie Scaby Butte, pietinėje Albertoje (Kanada), labai senos galdynės galvos kaulai, kurie priklauso baisiam dinozaurui. Šioje vietovėje kaž kada gyveno šie gyvūnai dideliame skaičiuje.

Galvos kaulai šio milžino gyvūno sveria 500 svarų. Gyvūlys, kuris turėjo būti pabaisa kitiems tos srities gyvūnams, turėjo didžiulį plokščią ragą, panašų į kovų taraną. Jis gyveno prieš 60 milijonų metų.

Nauji vaistai nuo cukraus ligos

Atrodo, kad insulino injekcijų nuo cukraus ligos gydymė baigiasi.

Išrastas naujas vaistas iš sulfa gaminių, kuris gali pakeisti minimas injekcijas. Tabletės sumažina kraujo cukringumą. Tuo tarpu tabletės dar neparduodamos: tebeina bandymai, ar jos nekenkia sveikatai.

VIEŠNIA

(Tąsa iš 4 psl.)

be sustojimo, — paaiškinau netikėtai viešniai.

Kokį įspūdį šie mano žodžiai galėjo padaryti žmogui pasirengusiam tolimai kelionei, aš nemačiau, nes Želvys, kišeninėse lemputėse šviesą buvo nukreipęs į grindis ir visoje patalpoje jautėsi prieblanda.

— Šiaip ar taip, ponai, malonėkite užteiti į raštinę, ten kiek sušilsite ir visi bendrai pasvarstysime apie bent kokias galimybes, — pasakiau paimdamas jos lagaminą. Želvys su šviesa greitai pasinėšė prie durų, jas atidarė ir mandagiai įleido moteriškę. Mums įėjus, žiburio šviesoje pamačiau, kad čia nebuvo kaimietė iš mūsų apylinkės. Jos geras apsirėngimas, skoninga skrybėlaitė ir grakšti laikysena iš pirmo įspūdžio teigė esant išsilavinusią miestietę.

Padėjęs ant stalo jos lagaminą, pasiūliau nusirengti. Ponia neprieštaravo, nes raštinė buvo pakankamai prikūrenta ir apsiastas nebuvo reikalingas. Ji visai neatkreipusi dėmesio į mano priminimą apie nesustojantį traukinį, švelniai skambančiu, moterišku tembru reiškė pasitenkinimą, kad atsiradę svetingi žmonės su jaukia pastoge. Viešnia aiškino, kad pradžioje buvusi net išgąsdinta kai dvaro vežikas palikęs ją akloje, stoties laukiamojo tamsoje. Nors žinojusi, kad traukinys išeinąs pusiaunaktyje, bet turėdama omenyje blogą kelių nutarė anksčiau prisistatyti. Tuo pačiu nebe-norėjusi ir savo vaishingųjų giminaičių ilgiau varginti.

Gyvas jos pasakojimas, laisvas žodžių tarimas, pasitenkinimo šypsenos nuskaidrintas veidas apčiuopiamu jaukumu pripildė mūsų erdvią patalpą. Aš pradėjau abejoti, kad ji manęs nebuvo supratusi, nes mes prieš save turėjome kelionei pasirengusių viešnių. Ji, atidariusi rankinuką, laisvai taisydamas savo veido kosmetiką ir tvarkydama vešlius plaukus skundėsi apie nusibodusią kelionę arkliniu vežimu iš Stripeikių dvaro. Ji negalėjusi neišnaudoti atsiradusios progos savo dėdę aplankyti. Nors rudens metas ir nebuvo tam labai patogus, bet ji neįstengusi sulaukyti savo lakiųjų norų pamatyti, kaip šiuo metu jos artimieji gyvena.

Paminėtoji vietovė man buvo gerai žinoma. Vasarą, bastydamasis dviračiu po apylinkes, žinojau senus Stripeikių dvaro rūmus, plačius vaismedžių sodus ir Voverkio upelį šalia vingiuojant. Aš pažinojau ir dvarininkus Šafronovus, o geriausiai jų sūnų Jurgį, kuris studijavo ir vasaros metu, arba žiemos švenčių progomis, mūsų stotyje buvo reguliarus keleivis. Dabartinės mūsų viešnios niekaip nepriiminiau ir man atrodė, kad mačiau ją pirmą kartą.

Mudu su Želvium, susilaukę netikėtos viešnios, atgijome. Tuo labiau, kad ji mokėjo kartu būti paprasta ir draugiška. Prie krosnies užėmusi Želvio kėdę, trindama rankas prieš sklindančią šilumą, ji vis dar gėrėjosi jaukiąja permaina po šlapios, šaltos ir purvinos kelionės. Buvusi laimė, kad dėdė susukęs į didžiulį apsiastą ir tik dėl jo rūpestingumo sausa išlikusi.

Aš dabar jau buvau tikras, kad ji manęs nesuprato. Aš turėjau paaiškinti, kad šią naktį iš čia ji negalės išvažiuoti. Bet kaip aš galėjau tai padaryti matydamas ją patenkintą, linksmai be perstojo tarškančią. Aš ne tik nenorėjau sugadinti geros jos nuotakos, bet nemačiau net progos, kaip prie to prieiti, o tiesiog to pasakyti dabar aš negalėjau.

— Žinote ką ponai, — staiga ji tarė pašokdama nuo kėdės. — Gerai sušilus ir įvertindama jūsų svetingumą norėčiau bičiuliškai atsilgynti. Jeigu nieko prieš neturėsite, pavaišinsiu jus gerąjį šeiminkai?

Aišku, prieš turėt mudu negalėjome nieko. Tai galėjo būti net mažas pavairinimas mūsų budėjimo pamainos. Viešnia, matydama mudviejų sutikimą, nieko nelaukdama priėjo prie lagamino, atidarė jį ir kiek pasiraususi išėmė konjako bonką ir dvi dėžutes "Renome" cigarečių. Išėmusi momentui ji dvejavo, tarsi neapsisprendimą, kur pasukti: grįžti prie pečiaus, ar eiti prie stalo.

— Gal geriau prie stalo, — pasiūlė nušvitęs Želvys, pats priešokdamas pirmas ir apvalydamas nuo išsklaidytų tarnybinių knygų, tvarkaraščių ir kitokių popierių.

Tuoju atsidaro ir stiklis, kurį mes čia visuomet stengdavomės prilaikyti. Pasitaikius kai kurioms progoms ar nesklaidumams pakraunant vagonus, juos ilgiau užlaikius, mes galėdavome

padėti išvengti aukštų prastovėjimo mokesčių. Rangovai pakraunantieji miško medžiagą, akmenis ir žvyrą už tai nelikdavo skolingi. Tuo labiau, kad ir pats stoties viršininkas mėgo išgerti ir noriai bendradarbiavo su patarimų ir pagalbos jieškančiais žmonėmis. Šis atvejis buvo žymiai pranašesnis. Jau nekaltant apie vėlyvąją viešnią, prieš mus stovėjo patrauklia, prancūziška etikete pasipuošusi bonka ir mums, papirosų rūkytojams, gavosi reta progą paragauti prabangaus cigarečių dūmo.

Dažnai papildomas stiklis ėjo ratu ir mes nei kiek neprieštaravome, kad ponai tik pavilgiusi lūpas ir vos pastebimai papildžiusi stiklį, siūsdavo sekančiam. Pradžioje mudu kiek varžėsi išvengti nuo lūpų dažų parausvinto kraštuko, vėliau pripratome ir nekreipdami dėmesio vienu užsiverkimu tuštinome stiprųjį gėrimą. Kartodami stiklelius palaipsniui jautėme gerėjančią nuotaką ir tamprėjančius draugiškumo ryšius. Mūsų veidai kaito kaip sėdint prieš gerai prikūrentą krosnį, o kalbos radosi vis daugiau. Mudu susidomėję klausėme ponios aiškinimo apie diadmiesčio įvairenybes ir savo ruožtu skundėmės apie sunkią geležinkeliečio tarnybą, atsakingas pareigas ir nemiegotas naktis budėjime.

Laikas šiandien buvo gerai išibėgėjęs ir jo inercijoje mes net neskaičiavome kai sieninis laikrodinis mušė valandas.

Vakarui slenkant vėlumon, puošnioji bonka savo turiniu artėjo prie galo, o stiklelių ratas kažkaip, savaime suretėjo. Mūsų pakilus nuotaka palaipsniui ėmė blėsti ir aš pajutau nenumaldomą nuovargį, nepaprastą norą pasitempti šioje jaukia prikūrentoje patalpoje. Budėjimo metu budrus miegas netrukdydavo pailsėti, tuo labiau žinant tikslų traukinio atėjimo laiką. Kartais, nepasitikint budrumu, mes išsimanydavome priklijuoti popieriaus lakštą ant telegrafo rankenos, kuriai pradėjus tarškėti priimant telegramą, popieriaus virpėjimas buvo pakankamai garsus pažadinti ir atsikėlus duoti atsakymą. Dabar man atrodė, kad jiešmininkas buvo dar pakankamai tvirtas energingai įrodinėdamas apie savo darbo komplikotumą. Aš nieko nesakydamas, nusiėmiau nuo stalo, priėjęs prie krosnies įmečiau keletą

malų ir... užsnūdau. Svaigulys iš vidaus ir maloni kambario šiluma išorėje, besibraunantį snūdulių kaustė kūną. Kaip pro miglą girdėjau tolimoje, mano klausą vos pasiekiantį ponios ir Želvio pasikalbėjimą. Jiešmininkui aiškinant, viešnia nuoširdžiai kikenė ir skandinavio visų kambarį įvairiaspalvių varpelių virpėjimą...

Kai pabudau jau aušo. Pro langus sunkėsi melsva, rudens ryto prieblanda. Daugiau nebėlio ir vėjas buvo aprimęs. Valandėlė aš nesuivokiau padėtyje, nes galva buvo sunki kaip akmens gabalas. Sekančią akimirką pašokau nuo mano šonus išpaudusio suolo. Žiburys dar tebedegė ir čia pat ant stalo saldžiai miegojo Želvys. Peleninėje buvo cigarečių nuorūkos, o šalia jų stovėjo tuščia bonka. Staiga prisiminęs vakarykštį įvykį, aš apsidairiau: nei naktinės viešnios, nei jos lagamino niekur nebuvo. Mano dėmesį patraukė popieris, kraštuku patrauktas po Želvio alkūne. Aš jį tuoju ištraukiau ir pamačiau dailią rašyseną:

Malonūs tarnautojai,
Atleiskite, kad nenorėdama likti, turėjau oficialiai sulaukyti traukinį ir tuo priminti jums apie kasdien pasitaikančias žmogaus silpnības. Dar kartą dovanokite, kad nei neatsisveikinusi jus apleidau. Tikiuosi dėl traukinio sulaukymo bent kokią priežastį jums bus lengiau sugalvoti.

Jums dėkingoji keleivė
Tik dabar aš supurčiau Želvio pečių. Jis tingiai pakėlė mieguistą galvą, pažiūrėjo į mane balzganomis akimis ir pamatęs priešais stovinčią bonką tuojau pašoko.

— Skaityk, — pasakiau numesdamas popierį, o pats priėjęs prie telegrafo aparato pamačiau tvarkingai priimtą ir toliau perduotą telegramą, pranešančią apie ateinantį traukinį. Aš apžiūrėjęs perduotos telegramos juostelę ir stebėjaisi, kad Morzės ženkluose nebuvo padaryta mažiausios klaidelės. Įvairios mintys šmėkčiojo po sunkią galvą ir aš nedrįsau daleisti, kas būtų įvykę, jeigu paslaptingoji ponai būtų sugalvojusi skaudesnę išdaigą. Ir iš viso atrodė taip sunku ir neįmanoma bent ką sugalvoti, kodėl greitasis, Riga-Kaunas-Berlin-Paris, traukinys buvo sustojęs mažoje Meškuičių stotyje. (Nepr. Liet.)

Sig. Pranckūnas

Iš M. J. Gausio Kontozos

* * *
Policininkas: Ko judu veržiatės į tą namą? Ar raktų neturite?
Vyras ir žmona: Raktus turime, bet už durų šuva, kuri tik vakar nusipirkom. Jis mūsų dar nepažįsta ir puola.

* * *
Bosas: Savo įstaigoje aš asilų ne-laikau. Gali tamsta nuo rytojaus dienos į darbą nebeatėiti.

Tarnaotojas: Bet aš girdėjau, kad rytoj mano vietoje ateina nauja sekretorė.

Boso žmona: Mano vyras tamstai nesakė, jog jis beždžionių nelaiko.

* * *
Ponas: — Ar padavei raštelį burmistrui?

Tarnas: — Pa. Bet nieko iš to nebus, burmistras visiškai aklas.

Ponas: — Aklas? Iš kur tu žinai, kad jis aklas?

Ogi net du kartu manęs klausė, kur mano kepurė, o ta kepurė buvo tiesiai ant mano galvos.

* * *
Sūnus: — O, matytumei, tėveli, kokias ten prašmatnybes cirke išdarinėja. Vyras užlipa ant arklio per užpakalį, išlenda pro pilvą, persiverčia per galvą ir nušoka atbulas.

Tėtis: — Tai niekis. Ir aš taip dariau, kai pirmą kartą jodinėjau.

* * *
Alo. Alo. Šaukia senmergės balsas.

— Ar tai Gyvulių Globos Draugija?
 — Taip, — atsako telefonas.
 — Skubėkite ir atsiųskite ką nors pagalbai tuč-tuojau.
 — Kas atsitiko?
 — Kažkoks laikraščio pardavėjas įsilipo į medį ir erzina mano šunį.

* * *
Vyras: — O, jis tuoj patapo tikru avinėliu.

Žmona: Bet ką jis tau pasakė?
Vyras: — Beeeeeeeee!

TAIKLUS APIBUDINIMAS

— Tėve, kas yra finansinis genijus?
 — Vaikeli, tai toks žmogus, kaip tavo tėvas, kuris pajėgia pinigų greičiau uždirbti, negu jo šeima juos išleisti.

ADOMUI UODAI NEKANDO

— Mama, ar rojuje kartu su Adomu ir leva buvo žvėrių, žuvų ir uodų?
 — Žinoma, mano mažyte, buvo visokių, kaip ir dabar.
 — Mamyte, ar teisybė, kad Adomas ir leva nenešiojo drabužių?
 — Taip, jie nebuvo reikalingi. Oras buvo rojiškas, šiltas.
 — Tai kieno kraują tada čiulpė uodai?

MATYT, KAD NEPAŽĪSTA

— Ar pažįsti mano žmoną?
 — Gaila, neturėjau malonumo...
 — Malonumo! Matyt, kad jos dar nepažįsti...

UŽKEIKTA KARALYSTĖ

(Tąsa iš 6 psl.)

Po kurio laiko jo sūnus bežaisdamas kažin ką pametė, o tas daiktas nusirito po stalu. Vaikas pasilindo įieškoti ir pamatė tą raštelį. Perskaitė, viską įsidėmėjo ir niekam nieko nesakė. Tik tai mokykloje susiklausinėjo vaikų, kuris kada gimęs ir krikštytas, o kai tokių devynis susirado, tai ėmė galvoti, kad jis galėtų su jais išeiti į tą užburtą trobelę, kur prieš kiek metų buvo buvęs jo tėvas su savo draugais.

Kai tie visi vaikai baigė devintus metus, tai viršilos sūnus pradėjo jiems aiškinti, kad garioje esanti tokia nuostabi trobelė, kur jie nuvykę visi galėtų laimingai pasidaryti ir dar kitus išvaduoti. O tarp tų visų vaikų buvo ir du anuodviejų viršilos draugų vaikai. Tai visi jie vieną kartą susitarė, slapta pasiruošė ir laiku atėjo iškeliaivo. Kiek čia buvo rūpesčio tėvams, kai jie visi negrįžo iš mokyklos namo!

Po kurio laiko atsiminė buvusysis viršila, kad jo sūnus ir kiti to amžiaus vaikai prapuolė kaip tik tada, kai jiems sukako po devynerius metus. Ir suprato jisai, kad jo sūnus buvo užėjęs ir paskaitęs tą raštelį po stalu. Jam labai parūpo, kaip ten nusiduos jo sūnui ir kitiems. Bet jis dabar kantriai tylėjo.

O tie devyni vaikai, kaip seniau kad anie trys kareiviai, ėjo ir ėjo giria ir trečią dieną išalkę ir privargę, pamatė gulbę ežere, ta gulbė jiems tarė:
 — Mieli vaikučiai! Eikite dar galutį tuo pačiu taku ir prieisite dailių tiltų, už to tilto dar galutį paeikit ir rasite trobelę. Toje trobelėje bus jums valgyti ir gerti ir ko tik jums reikės.

Kaip gulbė sakė, taip jie padarė. Perėjo tiltą — tiltas prapuolė. Paejo galutį — rado trobelę ir įėjo į vidų, o čia rado gražiai padengtą stalą devyniems asmenims. Jie pasižiūrėjo, pasiklausė — nieko gyvo nematė ir negirdėjo, o kad buvo labai išalkę, tai sėdos visi prie stalo ir pradėjo valgyti.

Jiems bevalgant pasirodė asloje pelė ir žmogaus balsu pasakė:
 — Be baimės valgykit ir gerkit — čia viskas jums paruošta. O kai pavalgysit, eikite čia pat į kitą kambarį

— ten rasite kiekvienas sau po lovą, tai gulkitės ir ilsėkitės. Kitą dieną vėl jums bus stalas padengtas.

Pavalgę suėjo jie į kitą kambarį ir rado devynias lovas gražiai paklotas. Pavargę būdami tuojau nusitaisė ir sugulė.

Kai atėjo naktis, kiekvienas jų sapnavo po sapną, o vis po tokį pat. Rėdės, atėjus tokia graži mergelė ir labai prašiusi jų pasilikti čia devynerius metus ir devynias dienas. Sakanti:
 — Niekio jums niekada netruks, būsite viskuo aprūpinti: ir maistu ir gerimu, ir drabužiais, ir ko tik reikės. Pasilinksinti ir pažaisti galite išeiti iš trobelės ir pasukti į kairę pro vartelius į sodą — čia jums visokių pramogų bus priuošta. Tik tai, Dieve gink, neikit į dešinę ir neatidarykite durų, kurios ten yra. Kai praeis devyneri metai ir devynios dienos, tai ligi dvyliktos valandos atlikite sargybą kiekvienas po valandą. Jei jūs iškęsit ir grynai taip padarysite, kaip sakau, tai būsite labai laimingi, o per jus ir dar kiti taps laimingi.

Rytą pasibudę kiekvienas jie pradėjo pasakoti savo sapną, o visų sapnai buvo vienokie. Dabar jie pasikalbėjo ir tvirtai susitarė išbūti čia devynerius metus ir devynias dienas ir viską taip atlikti, kaip per sapną jiems buvo pareikšta. O pirklio sūnus iš visų gudriausias ir drąsiausias, tai jis aiškiai visiems įkalino niekur nė žingsnio kitaip nežengti, kaip kad buvo sakyta, o ypač neiti pro vartelius į dešinę ir neatidaryti ten uždraustųjų durų.

Taip tie vaikai čia ir gyveno, ir laiką jiems nepailgo, nes turėjo visokių gėrybių, kokių tik reikėjo. Ir ta pelė jiems kasdien bevalgant pasirodydavo ir pakalbėdavo su jais. O kas metai buvo matyti, kaip ji pamaži gauna žmogaus pavidalą: pirmiau kojos, paskui liemuo rankos ir pagaliau, paskutiniams metams besibaigiant, visa. Dabar ji ir tikra mergelė būdama jiems kasdien pasirodydavo ir pakalbėdavo, o paskui vėl prapuldavo.

Galų gale priėjo paskutinė diena. Per pietus pasirodė jiems ta mergelė ir priminė:
 — Šiandien paskutinė diena ir ateina paskutinė naktis, kada jums vi-

siems reikės stovėti sargybą po vieną valandą kiekvienam. O tą sargybą turite pradėti nuo trečios valandos ir išlaikyti ligi dvyliktos. Paskutinis turi stoti pats drąsiausias, nes paskutinė valanda bus pati baisiausia. Bet nereikia nusigąsti. Pasirodys visokių žvėrių ir baidyklų, jos labai baisiai atrodys ir labai gąsdins, bet daugiau nieko nedarys. Tik tai kiekvienas iš jų, išėję į sargybą, turite savo kardu apsirėžti apie save skritulį. Per tą skritulį nė jokia baidyklė negalės peržengti. O sargybą turite stovėti prie uždraustųjų durų.

Palinkėjo jiems geros kloties ir prapuolė.
 Atėjo trečia valanda, ir vienas išėjo į sargybą. O dabar jau nemanykim, kad tie vaikai tebebuvo maži, kaip buvę pradžioje, nes devynerius metus ten praleido, tai visiems sukako jau po aštuoniolika metų.

Gerai. Išėjo pirmasis ir išstovėjo savo valandą. Išėjo antrasis ir tas išstovėjo. Išėjo trečiasis, ketvirtasis, penktasis ir visi ligi aštuntojo ir visi gerai išstovėjo savo valandas. O paskutiniam reikėjo eiti pirklio sūnui nuo vienuoliktos valandos.

Bet jis drąsiai išėjo, kaip ir anie visi. Apisirėžė apie save skritulį ir atstovėjo vidury. Iš pradžių nieko jam nebuvo. O paskui kad ėmė rodytis visokių baidyklų — neapsakomų: vienos turėjo daug galvų, kitos visai be galvų; vieny akys buvo kaip ugnies liepsnos, kitų nasrai tokie dideli, jog visą sargybinį iš karto galėjo praryti. Jam baisu buvo matyti, ir šiurpas jį krėtė nuo tų visų baidyklų, bet vistiek nepasitraukė iš savo vietos ir savo valandą baigė stovėti.

O kas dar buvo, kai pasibaigė dvylikta! Tuojau visos baidyklės iš akių prapuolė, o prasidėjo didžiausias bil-dėjimas ir traškėjimas, lyg didžiausios perkūnijos, pakilo smarki vėtra, sudrebėjo žemė, viskas susiūbavo — jau, rodės, pasaulio pabaiga.

Izraelis turi vargo su kaimynais arabais. Bet nesutarimo turi ir savo viduje — tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų žydų.

Izraelį valdo netikintieji — socialistai. Tikinčiųjų žydų yra dvi partijos — Agudath Izrael ir Misrachi. Jos paskutiniuose rinkimuose gavo maždaug 15% balsų (priešpaskutiniuose tik 12%). Tačiau tikinčiųjų yra ir šalia partijų. Viso tikinčiųjų žydų Izraelyje skaitoma 30%. Dalis jų nepraktikuoja savo tikėjimo, tačiau pripažįsta jo teigiamą reikšmę viešajam gyvenime.

Pernai sudarant naują valdžią Ben Gurion mėgino įtraukti į ją ir tikinčiųjų žydų partijas. Siūlymą priėmė ir du ministrius gavo Misrachi. Bet antroji partija (Agudath) siūlymą atmetė, nes vyrausybė nesutiko patenkinti jos reikalavimų, išplaukiančių iš jų tikybinių įsitikinimų.

Pirmas klausimas, dėl kurio nesutaria tikintieji ir netikintieji žydai, tai subatos šventimas. Jei subata pagerbiama Jeruzalėje, Tel Avive, tai didžiausias judėjimas subatom yra Haifoje, kurią kaip tik valdo socialistinė savivaldybė. Su tuo negali susigyventi tikintieji žydai.

Antras reikalas, kuris skaldo žydus, yra mergaičių karinė tarnyba. Socialistinė vyriausybė jas mobilizuoja viešiesiems darbams ir kariniams pratimams taip kaip ir vyrus. Jei Misrachi tik-reikalauja, kad jos būtų siunčiamos į ligonines, laukų darbus, tai griežtesnioji žydų grupė Agudath laiko tai visai nesuderinama su žydės moters tradicijom ir morale.

Ir trečias nesutarimo punktas tai tas nelemtas kiaulių auginimas. Kad tai būtų tik auginimas! Bet nėra paslaptis, kad kiaulės lipa ir ant žydų stalų.

Toje kovoje netikintieji žydai įrodinėja, kad moderni valstybė negali būti tvarkoma įstatymais, kurie tiko prieš tūkstančius metų. Tikintieji, ypačiai Thoros išmintingi aiškintojai sako, kad ir moderniajai valstybei tinka

KIAULĖ LIPA ANT ŽYDO STALO

tie patys įstatymai. To pavyzdį nurodo savo priešus arabus. Nors jie tvarkosi pagal modernios valstybės reikalavimus, bet jie savo Korano neatmeta. Kai tik mula pašaukia, jie meta visus posėdžius ir juose kilsius ginčus ir meldžiasi.

Tikintieji dar nurodo, kad valstybė bus stipresnė, jei ji savo piliečiam virs ne tik jos interesų saugotoja, bet ir tikėjimo šventove.

Tuo pačiu metu neretas vaizdas gatvėje — katalikų vienuolės su žydų vaikais, kuriuos jos moko mokyklose.

(Darb.)

INICIATYVOS UGDYMAS

Iniciatyvos ugdymas vaikuose yra vienas svarbiausių auklėjimo uždavinių. Tačiau nepedagogiškai bandymai niekad nepadės išugdyti vaiko sielų tų dvasinių jėgų, kurių jam bus reikalinga visam tolimajam gyvenimui.

Reikia ugdyti vaikuose iniciatyvą, tačiau jautriai stebėti ir atskirti bepa-sireiškiantį juose su tuo susijusį išdidumą ir laiku jį sustabdyti. Šiuo atveju motina turi būti vaiko sielos menininkė. Už gudrius pasakymus bei elgesį giriant neperdėti, nes tada vaikas pradės dirbtinai ir akiplėšiškai savo išmintį rodyti. O ir peikiant, labai svarbu laikytis nuosaikumo ir per daug nenupeikti, nes tas gali visai užslopinti vaiko iniciatyvą bei savim pasitikėjimą.

Geriausia iniciatyvos ugdymo priemonė ir pasisiekimas yra su vaikais visada jaustis lygiais kaip su suaugusiais ir sugebėti būti vaiku, įsijausti į jo pasaulį. Nereikia pamiršti, jog vaiko siela yra daug jautresnė už suaugusio ir kiekvienas nerimtas su juos elgesys ar žodis, giliai palietęs jo sielą gali palikti neigiamų vaisių visam jo gyvenimui, o kartu ir tėvams.

(Vienybė)

pro langus ir pamatė, kad viskas dabar kitaip nekaip buvę: tas namelis, kuriame jie stovėjo, besąs didelis rūmas, o prie rūmo kareiviai beinę sargybą.

Vos spėjo jie pro langą pasidairyti, štai įėjo puikus tarnas ir, dideliais vardais juos vadindamas, paklausė, ko jie norėtų pusryčių. Tie jaunuoliai pasižiūrėjo vienas į kitą, o pirklio sūnus tuojau gerai sumanęs sako jam:

— Kaip kasdien buvo daroma, taip darykit ir šiandien.

Po to įėjo devyni kiti tarnai ir atnešė jiems kitus drabužius. Apsitaisę išėjo pusryčių. O po pusryčių jiems pranešė, kad lauke prie rūmų laukia jų devyni žirgai. Jie tik dabar žiūri, kas čia dar bus. O kai arklių prižiūrėtojai padavė jiems žirgus ir padėjo susėsti ant balnų, tuojau prisitartino prie jų kariuomenės vadas su palydovu ir pakvietė juos apžiūrėti kariuomenės.

Iš abiejų pusių jiems stovėjo eilų eilės raitos kariuomenės, o priešakyje visi generolai, pulkininkai ir kiti karininkai. Visi jiems pagarbą davinėjo, ir visą laiką grojo muzika.

Po to iškilmingo parado, juos vėl atlydėjo prie rūmų, o čia jie, atidavę savo žirgus, sugrįžo į vidų ir buvo pakviesti pietų. Dabar įėjo pas juos devynios mergelės, visos jaunos ir gražios. Jos padėjo jiems už išvadavimą, ir visi susėdo valgyti iškilmingų pietų.

Mergelės papasakojo jiems, kad visas karaliaus miestas su visa kariuomene ir visa karalyste buvo kada užkeikti, o dabar per jų drąsą ir pasiryžimą tapo išvaduoti. Aštuonios iš tų mergelių buvo bajorų dukterys, o viena — pati karalaitė. Ir ta karalaitė ištekėjo už pirklio sūnaus, o kitos visos už kitų jaunuolių — jo draugų.

Ir tas pirklio, buvusio viršilos, sūnus pasidarė visos šalies valdovas, o savo draugus paskyrė ministriais.

Po kurio laiko jie visi aplankė savo tėvus, o anie dabar jų negalėjo nė pažinti. Pasibuvę ir pasiviešę pas tėvus, grįžo vėl atgal į karališkąjį dvarą ir gražiai ir laimingai visą amžių gyveno ir jei nemirė, tai ir dabar dar tebegyvena.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Adelaide

MENO PAVEIKSLŲ PARODA

Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės Sk. Valdybos skatinami, Adelaidėje gyvenantieji dailininkai pastaruoju laiku suaktyvino veiklą savo kūrybos srityje. Neseniai Valdybos ruošiamai loterijai suaukono didelį skaičių paveikslų, dabar pradeda ruošti individualias kūrinių parodas.

S. m. gegužės 13 d., sekmadienį, Sv. Juozapo bažnyčios salėje, Valdybos globama, įvyks dail. L. Žygo paveikslų paroda.

Tikime, kad lietuvių bendruomenė gausiai lankysis šioje mūsų jauno, gabaus ir produktyvaus modernaus meno atstovo tapybos kūrinių parodoje. (j)

Melbourne neseniai įvykusiam metiniam Scientologijos Kongrese p. V. Morkiui oficialiai buvo įteiktas Hubbardo Profesinių Auditorių Kursų baigimo ir scientologijos praktikos teisių gavimo pažymėjimas — atestatas.

Profesiniam scientologų biuleteny iš š. m. balandžio 2 d. apie p. V. Morkį, Adelaidėje besiverčiantį scientologijos praktika, yra tilpusi žinutė, kurioje, tarp kitko, rašoma:

“Vlado Morkio H.P.A. vadovybėje scientologijos operacijos Adelaidėje yra vykdomos gerai. J. Farrel (scientologų paruošimo direktorius Australijoje) su p. Morkiu yra apsvaustę planus Hubbardo profesinių auditorių ruošimui Adelaidėje. Visų pirma čia numatoma suorganizuoti žemesnius scientologijos kursus. p. Morkys yra lietuvis pradėjęs geriausiai ir sėkmingiausiai praktika Australijoje.

PETRAS MOCKAITIS I KANADĄ

Vienas iš pačių pirmųjų “Australijos Lietuvis” skaitytojų, Petras Mockaitis, išvyko į Kanadą balandžio 25 d. lėktuvu. Linkėtina sėkmingai įsikurti naujoje vietoje. (j)

Pranešame Adelaidės visuomenėi, kad lietuvių vyrų choras LITUANIA dėl stokos dainininkų repeticijas nutraukia neribotam laikui.

Choro Administracija

ADELAIDĖS SKAUTŲ LAUŽAS

Sv. Jurgio šventės proga Adelaidės skautų ir skautėlių tūntai š. m. balandžio 21 d. vakare Torrens upės krante surengė laužą, kuriame dalyvavo ir pabaltiečiai. Lietuviai pasirodė dviem trumpais vaidinimais ir dviem dainom, susilaukusiais žiūrovų šilto pritarimo. Lauže dalyvavo abu P. Australijos skautų ir skautėlių vyriausieji skautininkai Mr. Henry Rymill ir Miss May Douglas ir apie 400 žiūrovų bei skautų.

Pažymėtina, kad šį laužą australai surengė sekdami praėjusiais metais pabaltiečių duotą pavyzdį. Laužą gerokai sukliudė buvęs šaltas ir lietingas oras, atbaidęs daug žiūrovų.

JURGINIŲ “TURGUS”

Adelaidės skautų rėmėjai ir vadovai balandžio 22 d. surengė loteriją ir riestainių “turgų”, skautams lėšų sudaryti.

Graži loterija ir “turgaus” įvairybės sutraukė gražų tautiečių būrį ir davė skautams lėšų tolesnei veiklai.

Vyties Sporto Klubo ruošiamas

BALIUS

įvyks š. m. gegužės 19 d.

223 Flinders Str., Flinders Hall, Adelaide.

Pradžia 7.30 val. vak. Veiks buftas ir gros geras orkestras.

Visus maloniai kviečiame atsilankyti.

Valdyba

KAS NAUJO SAVAITGALIO MOKYKLOJE.

Mokykla darbą pradėjo vasario 19 d. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 10 iki 13 val. sv. Cecilijos mokyklos patalpose. Veikia visos trys grupės. Mokinių yra apie 55.

Pasitraukus iš mokyklos daliai mokytojų, buvo sunkumų ieškant naujų. Dėka naujų pasiūlymų dabar vėl yra pilnas mokytojų sąstatas.

Su pirmąja (pradedančiųjų) grupe dirba p. Steponienė, su antrąja p. Jonas Neverauskas (p-nui Ivoškai pasitraukus dėl padidėjusio darbo, ir trečiąja p. Statnickas (kartu ir mokyklos vedėjas). Lietuvos istoriją ir geografiją II-riai ir III-čiai grupėms dėsto p. Pocienė. P. Lapšienė ir p. Grebliūnienė-Baronaitė moko mergaites (vėliau žada prijungti ir berniukus) tautinių šokių. P. Vasiliauskienė moko visus vaikus dainuoti lietuviškų dainų. Mokyklos Globėjas kun. dr. P. Jafulis kiekvienoje grupėje atskirai turi pasikalbėjimus. Jis taip pat pavaduoja negalindčius į pamokas atvykti mokytojus.

Ypatingas dėmesys yra kreipiamas į punktuolų pamokų lankymą ir atlikimą namų darbų.

Mokinių lankymasis į pamokas yra visai geras.

Tėvų Komitetas, Mokyklos Globėjas ir Mokyklos Vedėjas širdingai dėkoja taip sėkmingai ir nuosirdžiai dirbusiems mokytojams p. Urnevičienėi, p. Ivoškienei, p. V. Šimkui ir p. V. Neverauskui. Tegu jų įdėtas darbas ir paaukotas laikas atneša didelių vaisių.

S. m. balandžio 28 d., šeštadienį, 11 val. 30 min. mokyklos patalpose kviečiamas tėvų, leidžiančių į savaitgalio mokyklą vaikų, susirinkimas.

Mokyklos Vedėjas

Sydney

STEIGIAMAS SENŲJŲ SKAUTŲ ŽIDINYS

š. m. balandžio 22 d., Sydnėje, iniciatorių grupė suaukė steigiamąjį Senųjų Skautų-čių Židinio sueigą. Židiniui gali priklausyti asmens davę jaun. skauto-ės, skauto-ės, skauto vyčio, vyr. skautės ar skautininko-ės įžodį, bet dėl įvairių aplinkybių pasitraukę iš aktyvaus skautiško darbo, tačiau norintys priklausyti skautų sąjungai. Amžius: nuo 26 metų.

DAIL. V. RATO KŪRINIŲ PARODA

Kovo 28 d. Sydnėje susisietta Meno galerijoje buvo atidaryta dail. V. Rato Rato-Rataiskio kūrinii paroda. Dailininkas šioje parodoje pasirodė su 30 grafikos darbų, apimančių įvairius dailininko kūrybos laikotarpius. Tuo pačiu laiku, toje pačioje salėje vyko ir olando akvarelisto Jan Van Riel ir Australijoje gimusio olando Anton Murre skulptūros darbų parodos. Parodą atidarė Danijos generalinis konsulas p. F. Henning Hergel. Atidarymo metu dalyvavo gražus būrelis tautiečių ir kitų tautybių asmenų.

Daily Telegraph — rytinis Sydnėje laikraštis — savo kovo 28 d. laidoje apie šią V. Rato parodą gana šiltai atsiliepė.

Į NAUJĄ DARBO BARĄ

Senajai valdybai baigus savo iš eilės antrą kadenciją, š. m. balandžio 14 dieną Dulvich Hill Parapijos salėje, Sydnėje, įvyko Lietuvių Katalikų Kultūrinės Draugijos metinis susirinkimas. Susirinkimą, nepasizymėjusį šiais metais savo narių gausumu, atidarė D-jos pirm. dr. A. Mauragis, padarydamas pranešimą iš praėjusių metų D-jos veiklos. Per praėjusią kadenciją d-ja suruošė: 1955.VII.4 d. viešą paskaitą su diskusijomis — Mūsų Rezistencinės Organizacijos ir politiniai veiksniai, kurią skaitė dr. A. Mauragis. Po paskaitos pasilinksminimas-pabuvis. Rugsėjo 3 d. — Marijos Pečkauskaitės-šatrijos Raganos minėjimą. Paskaitą skaitė rašytojas Vincas Kazokas. Po paskaitos pabuvis-pasilinksminimas. Lapkričio 19 d. — Steigiamojo Seimo minėjimas-pabuvis. Paskaitą skaitė D-jos valdybos narys p. K. Griškevičius. Š. m. kovo 4 d. Camperdowne suruoštas šv. Kazimiero Dienos minėjimas. Meninėje dalyje pasirodė Sydnėje liet. skautai ir kiti kviesti asmenys. Paskaita p. Slavėno. Metų pradžioje padarytas įkalbėjimas į magnetofonines juosteles Amerikos Balsui apie D-jos veiklą. Metų bėgyje turėta 10 valdybos posėdžių.

Į naująją draugijos valdybą išrinkti: pirm. dr. A. Mauragis, vice-pirm. ir kultūrinių reikalų vedėjas — K. Kavaliauskas, sekr. — A. Ničajus, išd. — J. Bernotavičius, pramogų vadovas — A. Bučinskas. D-jos Dvasios Vadovas — Kun. P. Butkus. Į D-jos Revizijos Komisiją be dviejų ponų įėjo vienas D-jos narys iš Wollongongo.

Vėliau sekusiame D-jos narių pasitarime nusistatyta ruošti daugiau, kad ir mažesnės apimties, išvykų, ekskursijų ir pobūvių, kas padeda nariams daugiau susigyventi tarpusavyje. Artimiausioje ateityje numatoma padaryti ekskursiją į Waragambe Dam. Šiuo reikalu rūpinosi buvusioji valdyba, bet leidimas gautas tik po metų laukimo. Išsiaiškinus lankymo galimybes, tikimasi suruošti antrąją ekskursiją į Port Kemblas plieno liejyklas. Vėliau vyko pasilinksminimas.

JAUNIEJI NESNAUDŽIA

Sydnėje L. D. K. Kęstučio d-vės iniciatyva (“ten vyrai kaip pupos, bet pilni dinamito”) šiuo metu sudaromas platesnės apimties chorelis — ansamblis, kuriame be kęstutėnų ir margiečių dar dalyvauja ir živilės mergaičių draugovė. Choru vadovauja sk. v. kand. L. Zigaitis, retkarčiais pagelbimas ps. A. Plūko, tautiniams šokiams — v. s. v. sl. M. Osinaitė. Repeticijos daromos pp. Cibulskių namuose, Belmoreje. Žinoma, suėjus apie 40 jaunųjų giesmininkų ir šokėjų triukšmo nemaža, bet, atrodo, pp. Cibulskiai žmonės labai kantrūs, o namas — tvirtas. Naudojamasi ne tik pora didžiulių kambarių apatiname aukšte, bet ir pianinu. Skautai-ės už tai labai ir labai savo geradariams dėkingi. Choras-ansamblis žada skirtis nuo “senių” savo dinamiku ir grynai lietuviškai-skautišku pobūdžiu. Paskubintu tempu ruošiamasi Motinos Dienos minėjimui.

D. L. K. Kęstučio d-vės broliai šiuo metu įsirengia savo draugininko sklype krepšinio aikštę. Dirbama talkos būdu, kas šeštadienį. Dalį medžiagos pažadėjo tėveliai, o kita irgi, reikia tikėtis, atsiras, pagelbėjus prie draugovės veikiančiam rėmėjų būreliui.

Prie DLK Kęstučio skautų d-vės pradėtas organizuoti jaunėsiųjų skautų būrelis. Šiuo metu jų turima 12, bet greitai laiku tikimasi įstojant daugiau. Būreliui vadovaus vienas vyr. amžiaus skautas.

Z. B.

Sportas

KREPSINIS

Tauras—West Torrens 80—71 (29—22) 1956.IV.12. — Antram pusfinale Tauras išėjo be savo žvaigždės Ignatavičiaus. Bet nors ir jausdami komandos susipratimą tauriečiai nenusiminė, o atvirksčiai, parodė puikų žaidimą ir kieta pasipriešinimą. Jau pirmam kėliny Tauras gynėjai Kitas ir Gurskis ne tik gerai gynė, bet ir puikiai mėtė. Antro kėlinio pirmose minutėse ir ligi vidurio kėlinio Tauru puolimas taip pat gerai žaidė ir pakėlė rezultatą net aštuoniolikos taškų skirtumu savo naudai. Bet išfolavus Kitą ir perėjus Jačiunskii ir gynimą, priešas pradėjo atsigausti ir likus žaisti dvidešimčiai sekundžių priešas vedė vieno metimo skirtumu. Tačiau laimė lydėjo taurietį Gurskį, kuris iškovojo iš priešo kamuolį, greitai jį išpasavo Jačiunskiiui, kuris išlygino rezultatą, o po pratęsimo Tauras laimėjo užtikrintai.

Taškus pelnė: Jačiunskis 18, Kitas 15, Gurskis 14, Alkevičius 14, Visockis 10 ir Petkūnas 9.

North Adelaide laimi krepšinio vasaros turnyro finalines rungtynes prieš Taurą santykiu 48 — 45.

Abi komandos išėjo į aikštę su savo stipriausiomis jėgom. Tauru pusėje nesimantė Kito, kuris dėl darbo turėjo apieisti šias puikias ir svarbias rungtynes. Salė pilnai prikimšta žiūrovų, greitai išsirikiuoja abi komandos ir švilpukas duoda ženklą pradėti kovą.

North Adelaide pirmieji pasiekia rezultato, bet Tauras greitai atsako tuo pačiu ir taip taškas po taško-eina apylygiai, bet priešas, jausdamasis silpnėsnis, daugiau parodė kovingumo ir tuo laimėjo keletą taškų savo naudai. Tauriečiai, išskyrus Petkūną, žaidžia nepergeriausiai ir pirmą kėlinį pralaimi trijų taškų skirtumu. Antram kėliny Tauras paskutinėse minutėse Ignatavičiaus dėka rezultatą išlygina, bet nepajėgia padengti veržlių priešų puolėjų. Nors Tauras paskutinėse minutėse parodė komandinį kovingumą, ko trūko per visas rungtynes, jau buvo per vėlu, nes priešas, turėdamas vieno metimo persvarą, laiko kamuolį, o bandant atimti Tauras dar užsidirbo nereikalingą baudą, ir dar buvo padidintas priešų rezultatas.

Tauras, neturėdamas savo geros komandos vasaros turnyre, pasikvietė žaidėjų iš Vyties, bet tie vytičiai juos apvylė, žaidė tik iš reikalo, o ne iš sielos. Pasitvirtino sena tiesa, kad svetimais nagais tik žarijas žarstyti.

Taškus pelnė: Jačiunskis 15, Petkūnas 14, Ignatavičius 11, Gurskis 4, Alkevičius 1, Visockis 0.

FUTBOLAS

1956.IV.14. — Vytis žiemos turnyro pirmosios rungtynėse išėjo visai nesusižaidusi, nors turėdama geriausių centro puolėjų Pietų Australijoje Kitą savo pusėje. Priešas greitais praėjimais pasiekia keletą įvarčių savo naudai, jau pradžioje rungtynių, o vytičiai sunkiai suranda priešų vartus. Antram kėliny Vytis kovoja daug gražiau ir įmuša priešui porą įvarčių. Esant rezultatui 4—2 mūsų naudai, priešas pasiekia dar porą įvarčių, kuo ir bai-

giasi rungtynės.

Įvarčius pelnė ir geriausiai kovojo aikštėje svetimtaučiai.

Vytis — Lion 5—1.

1956.IV.21. — Vytis susitiko su pajėgia ukrainiečių komanda, kuri be didelio vargo nugalėjo mūsų šiuos, nors Vytis antram kėliny ir parodė gana puikų žaidimą. Kitas laimėjo įvartį mūsų šiuos, o geriausiai žaidėjai buvo S. Visockis, A. Petruška ir Ciplys.

Rezervas Vytis — Lion 1—1.

Jauniai Vytis — Lion 3—4.

* Adelaidės moterys rimtai treniruojasi stalo tenise. Jas paskatino šeštoji Lietuvių Sporto Olimpjiada Adelaidėje, nes mes joje matėme gražiai atstovavusias savo sporto klubus melburnietes ir sidnėjškes. Šiandien ir Adelaidėje išdrįsta šią puikią sporto šaką pradėti, kuri reikalauja gana daug darbo.

Entuziazmo pagauta Aldona Snarskytė tuojuo pradėjo treniruoti Vyties savanores, bet jų atsirado pradžioje vos pora. Šiandien jau jų daugiau: N. Lelytė, N. Vitkūnienė, O. Mikolainytė, E. Girdauskaitė, Gudekaitė, Varnauskaitė, M. Kelertaitė. Pirmadienio vakarais jos vargsta treniruotėse, tik galima, kad vyrai joms tai labai trukdo. Jie skirtomis jiems dienomis nesitreniuoja, o išnaudoja moterų brangų laiką. Be to, skaudžiausias dalykas, kad paliktos salėje raketės dingsta. Iki šiol jau dingo net trys, bet reikia tikėtis, kad jas bus kas nors tik pasiskolinęs ir gražins, nes kitokių atvejų nebus galima toliau ir treniruotis. Edas

PUIKI DOVANA VAIKAMS

Australijos Lietuvis Leidykla gavo nedidelį kiekį Stasio Džiugo pasakos KETURI VALDOVAI. Kiekvienas, paėmęs šią knygą į rankas, nustemba jos išleidimo puikumu. Visos iliustracijos, kurias piešė žinoma dailininkė Vl. Stančikaitė, atspausdintos spalvotai (keturiomis spalvomis). Tokių puslapio dydžio iliustracijų yra 12. Be to, nemažiau ir mažesnio formato iliustracijų. Tekstas rinktas gana didelėmis raidėmis, kad vaikams būtų lengviau skaityti.

Iki šiolei vien tik MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS buvo panašiai išleistas, gi dauguma vaikams skirtų knygų buvo labai menkai iliustruotos (ilustracijos kainuoja labai brangiai, ypatin-gai spalvotos) ir tekstai rinkti permažomis vaikams raidėmis.

Taip gražiai iliustruotas vaikams knygas leidžia paprastai anglai, vokiečiai ir kitos tautos, tačiau ši knyga drąsiai gali gretintis su anų tautų knygomis.

Visą spaudos darbą kruopščiai atliko Saleziečiai Romoje. Vaikučiai tikrai jiems dėkingi už tokią puikią dovaną.

Knygą dar galima gauti AL Leidykloje. Kaina su pašto išlaidomis 20/- Tikrai nė vienas tėvas ar motina neturėtų pagailėti tų poros desėtkų šilingų už taip puikią dovanėlę savo vaikučiams. J. A.

Moteriškų drabužių siuvėja 26 Bertie St., Hindmarsh, SA Birutė Maciulevičienė

Prašomas atsiliepti p. Stasys RAKUTIS. Kreiptis R. ZVINAKIS, 33 Eshdale Rd., Caulfield, S. E. 7, Victoria.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Aukų Vasario 16 Gimnazijai atsiuntė šie asmenys:

S. Jokūbaitis — f3.

Po 10/ aukojų p-nios S. Jonavičienės. (Adelaide) Velykų pobūvyje šie asmenys: S. Jonavičienė, J. Sadauskas, K. Pažėra, V. Janulis, S. Balčiūnas, L. Pacevičius, J. Kleinauskas ir J. Jonavičius, viso f4.

Visiems nuoširdus ačiū!

AL Leidykla

ALB Moterų Sekcija maloniai kviečia mielus tautiečius dalyvauti

MOTINOS DIENOS MINĖJIME

š. m. gegužės 6 d. (sekmadienį) 1 val. pp. Sv. Ksavero Katedros salėje (Wakefield Street, Adelaide).

ALB Moterų Sekcija

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

PRENUMERATA: metams £2.10. 0, pusei — £1. 6. 0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.

SKELBIMAI: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

SMULKŲ SKELBIMAI: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridintį žodį po 2 pensus.

Užsūtomas, sveikinimai ir pan. 10/0. ADRESAS: Australijos Lietuvis, 35 Cator Street, HINDMARSH, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN-LITHUANIAN The Lithuanian Fortnightly in Australia Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed by National Press, 35 Cator St. Hindmarsh. Tel. LU 5827

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street	Port Pirie	Hindmarsh
Unley Road	Port Lincoln	Hindley Street
Mount Gambier	Port Adelaide	Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas